

Księga Streszczeń

Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej

„IV Forum Doktorantów”

pod patronatem JM Rektora

oraz Krajowej Reprezentacji Doktorantów

17-19.11.2020 r.

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

**Krajowa
Reprezentacja
Doktorantów**

Komitet Naukowy IV Ogólnopolskiego Forum Doktorantów:

prof. dr hab. Agnieszka Gałuszka
prof. dr hab. Francesco Giacosa
dr hab. Lidia Michalska-Bracha, prof. UJK
dr hab. Grzegorz Miernik, prof. UJK
dr hab. Alicja Wzorek, prof. UJK
dr hab. Leszek Bielecki, prof. UJK
dr hab. Wioletta Adamus-Białek, prof. UJK
dr hab. Michał Arabski, prof. UJK
dr Katarzyna Ostrowska

Komitet Organizacyjny IV Ogólnopolskiego Forum Doktorantów:

mgr Magdalena Płodowska - przewodnicząca
mgr Patrycja Kubicha
mgr Marta Kwaśniewska
mgr Jarosław Rachuna
mgr Karol Zubek
mgr Regina Stachura
mgr Magdalena Wasik
mgr Kamila Fortunka
mgr Magdalena Łukawska

Spis treści

Sekcja nauk humanistycznych i społecznych.....	4
Językoznawstwo	4
Literaturoznawstwo	18
Historia	36
Sekcja nauk społecznych	60
Nauki prawne	60
Polityka i administracja	66
Pedagogika	77
Sekcja Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu	84
Nauki o Zdrowiu	84
Sekcja Nauk Ścisłych i Przyrodniczych	104
Nauki Fizyczne	104
Nauki chemiczne	111
Nauki Biologiczne	120
Nauki o Ziemi i Środowisku	132
Sesja Posterowa	139

SEKCJA NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH JĘZYKOZNAWSTWO

Jarosław Czarnota, NOMINATYWNA WERBALIZACJA FUNKCJI WOLITYWNYCH

Zakład Językoznawstwa, Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział
Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

rekota@o2.pl

Streszczenie: Głównym celem badań prowadzonych w ramach rozprawy doktorskiej jest analiza stanów oraz aktów wolitywnych, jako przejawów wyrażania informacji podmiotowych. Określenie i zakwalifikowanie procesów wolitywnych jako funkcji psychologicznych i lingwosemiotycznych. Dokonanie typologizacji funkcji wolitywnych pod względem temporalnym i lokalnym, a także pod względem semantycznym i formalnym. Określenie zakresu oraz wariantywności werbalizowanych funkcji wolitywnych na poziomie treści lub formy.

Słowa kluczowe: werbalizacja; nominacja; stan wolitywny; akt wolitywny.

Monika Jaworska, CHARAKTERYSTYKA GATUNKOWA KOMENTARZA
INTERNETOWEGO NA PRZYKŁADZIE WYPOWIEDZI GOŚCI HOTELOWYCH NA
PORTALACH BOOKING.COM
I TRAVELIST

Wydział Humanistyczny, Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach

monika.jaworska@ujk.edu.pl

Streszczenie: W dobie rozwoju i szerokiego oddziaływania Internetu nośne poznawczo wydaje się prześledzenie przemian zachodzących w tradycyjnych gatunkach mowy adaptowanych do rzeczywistości internetowej. Na stronach internetowych zamieszczane są codziennie setki komentarzy, opinii, recenzji, pisanych nie przez dziennikarzy czy fachowców w swojej dziedzinie, ale zwykłych ludzi, którzy czują potrzebę podzielenia się swoimi doświadczeniami, spostrzeżeniami, uwagami, a także emocjami. Informacje te mogą wpływać na innych użytkowników Internetu, zachęcając do zakupów bądź zniechęcając od nich czy nakłaniając do skorzystania z usług oferowanych przez różne podmioty, reklamujące się w cyberprzestrzeni. Teksty te zawierają duży ładunek emocjonalny, często nie są merytoryczne. Niejednoznaczne jest, jak klasyfikować takie komunikaty, czy można mówić o „czystym” gatunku mowy, czy raczej jest to hybryda różnych gatunków, dostosowana do wymogów medialnych. Jak kształtuje się relacja między gatunkami prymarnymi a gatunkami wtórnymi? Jakim modyfikacjom podlegają? Interesujący jest także język tych wypowiedzi, bowiem łączy w sobie cechy ustnej i pisanej odmiany języka. Bazę materiałową stanowi ponad 2000 opinii zebranych na portalu Booking.com (1000) i Travelist (1020) od lutego do września 2020 r.

Słowa kluczowe: gatunek mowy; komentarz; komentarz internetowy; opinia; recenzja; genologia.

Justyna Jedlikowska, DŁUGOŚĆ WYPOWIEDZEŃ POJEDYNCZYCH W POLSKICH KONSTYTUCJACH XX WIEKU

Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

jujedlikowska@gmail.com

Streszczenie: Długość wypowiedzenia wyrażona liczbą składników stanowi ważną charakterystykę wypowiedzeń. Przedstawione zostaną wyniki badań statystycznych nad liczbą składników wchodzących w skład wypowiedzeń tworzących teksty konstytucji polskich XX wieku. Wskazane oraz zinterpretowane zostaną: średnia liczba składników, najmniejsza i największa liczba składników, dominanta oraz frekwencja wypowiedzeń. Celem rozważań jest wskazanie w badanych tekstach typowych pod względem długości wypowiedzeń pojedynczych.

Słowa kluczowe: konstytucja; wypowiedzenie pojedyncze; składnik; długość wypowiedzenia.

Patrycja Kubicha, A PRAGMATIC ANALYSIS OF BREXIT SPEECHES DELIVERED BY
THERESA MAY AND ANGELA MERKEL

Division of Linguistic Communication, Institute of Literary Studies and Linguistics, Faculty of
Humanities, Jan Kochanowski University in Kielce

patrycja.kubicha@phd.ujk.edu.pl

Streszczenie: The presentation concentrates on a pragmatic analysis of selected speeches on Brexit given by Theresa May (British Conservative Party) and Angela Merkel (German Christian Democratic Union – CDU). Both parties to which the two politicians belong are categorized as center-right parties. Therefore, the aim is to show to what extent the content (the views and facts on Brexit) and the linguistic elements (formal and informal words, deictic expressions etc.) appearing in the speeches of these politicians are similar with regard to the center-right orientation of the politicians' parties, despite potential cultural differences between the countries from which they come and the linguistic differences between English and German. The study is based on transcripts of the selected speeches and is conducted with the help of the program AntConc which serves the analysis of written texts, e.g. it allows for counting the frequency of given words/phrases and for analyzing a given context.

Słowa kluczowe: Brexit; center-right-wing party; pragmatics; political language.

Marta Kwaśniewska, METAPHORS OF CLIMATE CHANGE IN NEWSPAPER HEADLINES

Zakład Badań nad Dyskursem, Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

marta.maria.kwasniewska@gmail.com

Streszczenie: Climate change has been a prominent topic in media discussions in recent years, not only in Poland but in most of the countries in the world as well. Taking into account such a wide variety of sources, I hypothesize that the presentation of the subject differs significantly, especially as far as the employment of the conceptual metaphors is concerned. In this research, I focus on the newspaper articles' headlines, derived from four newspapers – Polish and English. The newspapers are diversified by the political spectrum, namely conservative and liberal. The employment of the MIPVU method has revealed that the most frequently used metaphor in all newspapers is the metaphor of war, although its particular mappings differ in each newspaper.

Słowa kluczowe: conceptual metaphors; newspaper articles; climate change.

Kalina Łabuz-Bębas, REPREZENTACJE SPOŁECZNE DYSLEKSJI WE WSPÓŁCZESNEJ SFERZE PUBLICZNEJ

Zakład Językoznawstwa, Instytut Filologii Polskiej, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

kalabemi16@gmail.com

Streszczenie: Celem pracy jest analiza reprezentacji społecznych dysleksji w internetowej sferze publicznej. Dzięki reprezentacjom ludzie mogą interpretować rzeczywistość i dostosowywać wiedzę o niej do własnych systemów wartości, przekonań, opinii. Pomagając w rozumieniu otaczającego świata, ułatwiają jednocześnie bycie w nim, funkcjonowanie i konstruowanie własnej i zbiorowej rzeczywistości. Reprezentacje społeczne pozwalają na przeniknięcie wiedzy naukowej i dostosowanie jej do wiedzy potocznej, która jest domeną społeczną. Przenikanie obu rodzajów wiedzy ułatwiają dynamicznie rozwijające się środki masowego przekazu, a w szczególności ogólnie dostępny Internet. Dyskurs medialny jest w obecnych czasach wyjątkowo bogatym źródłem materiału do badań, gdyż media, będąc istotnym elementem życia codziennego każdego z nas, są jednocześnie potężnym narzędziem opiniotwórczym. Jak wynika ze wstępnej analizy materiału badawczego, dysleksja, czy też zaburzenie uczenia się o charakterze dysleksji i przejawiające się głównie trudnościami w różnych formach komunikacji, jest przez wielu uważane jako narzędzie do tego, aby uzyskać w szkole pewne ułatwienia, zarówno podczas sprawdzianów, jak również egzaminów zwieńczających dany etap edukacyjny. Tego typu poglądom przeciwstawiane są opinie osób bezpośrednio lub pośrednio dotkniętych tym zaburzeniem. Analizie poddano dyskusje prowadzone między użytkownikami Internetu, gdzie materiałem badawczym były komentarze zawarte na forach internetowych, pod internetowymi artykułami prasowymi, radiowymi i telewizyjnymi, jak również same artykuły, które podejmowały temat dysleksji.

Słowa kluczowe: reprezentacje społeczne; dysleksja; media; sfera publiczna; komunikacja w mediach; Internet jako sfera publiczna.

Barbara Maj-Malinowska, „WITAM SZANOWNĄ PANIĄ DOKTOR” – „DRODZY STUDENCI” – O RÓŻNYCH OBLICZACH GRZECZNOŚCI NA PRZYKŁADZIE FORM ADRESATYWNYCH W AKADEMICKIEJ KORESPONDENCJI E-MAILOWEJ

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

bmm@scjo.pl

Streszczenie: W korespondencji akademickiej dobór grzecznościowej formy powitalnej i pożegnalnej wydaje się w świetle pragmatyki grzeczności przesądzony. Przyjętą formą powitania wykładowcy przez studenta, świadczącą o znajomości zasad dobrego wychowania jest *Szanowny Panie + stopień/tytuł wykładowcy*. Natomiast *Witam* lub *Dzień dobry* uznawane są za nieprawidłowe sposoby nawiązania kontaktu. Podobnie jest w przypadku zwrotów pożegnalnych. W niniejszym referacie chciałabym udzielić odpowiedzi na pytanie: Jak wygląda codzienna praktyka grzecznościowa w zakresie stosowania form adresatywnych w badanej próbie korespondencji elektronicznej w szkole wyższej? Korpus badawczy obejmuje 393 przykłady e-maili studentów Politechniki Świętokrzyskiej kierowanych do wykładowców oraz 405 przykładów listów elektronicznych wykładowców do studentów (rok akademicki 2016/2017 i 2017/2018).

Słowa kluczowe: grzeczność; korespondencja oficjalna; szkolnictwo wyższe.

Arkadiusz Matachowski, TRANSONIMIZACJA I POZAREFERENCYJNE UŻYCIĘ ROSYJSKICH I POLSKICH ONIMÓW

Instytut Filologii Polskiej, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w
Kielcach

amatachowski@gmail.com

Streszczenie: Prowadzone w ramach studiów doktoranckich badania pokazują, iż słowotwórcze użycie nazw własnych jako motywatorów prowadzi do powstania nowych jednostek języka – onimów, które są „powoływane do życia”, aby wypełniać funkcje prymarne, typowe dla onimów, tj. funkcje identyfikacyjno-dyferencyjne. Nie słowotwórcze, lecz semantyczno-modelowe użycie nazw własnych kładzie nacisk na inne potencje onimów, niż ich funkcje prymarne. Realizują się tu tzw. funkcje wtórne, sekundarne, najczęściej referencyjne. Takie (okazjonalne) nominowanie pojęć związane jest mocno z pragmatyką sytuacji dyskursywnej, z emocjami, z potrzebą ich wyrażenia lub wzbudzenia.

Słowa kluczowe: nazwa własna; onim; transonimizacja; nominacja; użycie wtórne; onomastyka.

Katarzyna Oberda, NATURE OF CONFLICT AS DISCOURSE AND ITS RESOLUTION BASED ON FOUR INHERENT DISCOURSE CATEGORIES: CGA APPROACH

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego

katarzynaoberda@gmail.com

Streszczenie: Conflict is a clash between two or more opposing parties. It can be opened or closed, direct or indirect, implicit or explicit. It may be resolved or result into a quarrel or a war. All people have conflicts in different times and understand that it is better to resolve them in time to prevent their extreme forms. The goal of my presentation is to define these 4 inherent discourse categories discussed in the Causal-genetic discourse modelling approach CGA (Oukhvanova, 2017, 2020) and present a case study, which demonstrates a conflict situation modelled via these 4 categories and its resolution by gradually changing the content of these 4 categories in the process of mediating. Therefore, I discuss *4 inherent categories of discourse representation*, which are naturally accepted to study conflict-bounded type of discourse both nonverbally (socially produced *contexts* and individually produced *concepts*, which build the referential plane of the conflict) and verbally (socially/paradigmatically formed *language signs* and individually performed *textual patterns*).

Słowa kluczowe: conflict; discourse; context; concept; textual action; language-sign paradigm.

Piotr Raczynski, DYSKURSY MANOSFERY. JĘZYKOWO-KULTUROWE STRATEGIE DOMINACJI

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

piotr.raczynsky@gmail.com

Streszczenie: Celem moich badań jest poznanie, opis i charakterystyka środowisk manosfery przez analizę ich dyskursów. Przedmiotem badań będą zakładane przez mężczyzn dla mężczyzn zróżnicowane segmenty obiegu internetowego. Termin manosfera odnosi się do społeczności rozwijanych głównie internetowo, opartych na aksjomatach demoliberalnych. Manosfera, której grupy są substytutami relacji społecznych, ma silny związek z trwałymi zachowaniami i postawami offline. Osią organizującą badane przeze mnie grupy jest element wspólny, charakterystyczny stosunek względem kobiet i ideologie, których kreowanie jest ułatwione dzięki osadzeniu na gruncie wirtualnym. Spodziewanym rezultatem moich badań jest wierne przedstawienie środowisk manosfery, ich specyficznego języka, idei, wartości, stosunku do świata i innych ludzi (przede wszystkim kobiet). Metody analizy dyskursu, metody korpusowe, narzędzia w postaci językowo-kulturowego obrazu świata oraz etnografia wirtualna umożliwią penetrację tych zagadnień.

Słowa kluczowe: manosfera; (samo)wykluczeni; incele; MGTOW (Mężczyźni, Którzy Poszli Własną Drogą); PA (Artyści Podrywu); PB (Dumni Chłopcy); MRA (Obrońcy Praw Mężczyzn); Red/ Black Pill; ideologia; dyskurs; netografia; obraz świata; autostereotyp.

Michał Robak, INTERACTIVE AND INTEGRATIVE PROCESSES IN AN ONLINE VEGAN DISCOURSE COMMUNITY

Zakład Komunikacji Językowej, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

hatake90@o2.pl

Streszczenie: Discourse communities organize themselves around a certain reality, that is developed since the formation of the group. Within a couple of years, the group is already integral and produces messages about both the private and social aspects of their reality. The very existence of the group as well as the progression of their uniformity is dependent on theme development and in-group changes of social nature. These processes undergo many different changes, including substituting leaders (mediators), incorporating the newcomers to the group ranks, and adjusting the group agenda to the current events around the world. As the themes discussed become more serious, also the integrity of a group becomes more fragile, since keeping a consistent ideology, shared among an undefined number of people is not an easy task for the people mediating the communication. Thus, the ideology and integrative aspects of communication must be in constant motion. We can observe the integration through themes, discourse categories that are specific to every member- at the same time uniformed according to group doxas (the unwritten rules), and the transgression of the created messages from within the individual to what is integrative and social. The case study of an international online vegan discourse community presents us with a vision of how individuals from different social and cultural backgrounds can be unified within one ideology, and act as one against the opposing views and other discourse communities. The interactive aspects of their messages could be seen only in ingroup communication, between mediators who keep an eye on what is topical for the group discussion and regular members adapting the current agenda. The discussion of the vegan discourse communities represents their views, concerns, and aims, yet their effectiveness does not go beyond the group premises. The data represented has its application only to this particular group, not vegan in general, presenting its diversity and complexity of human interaction through the language used, genres, tenor, etc.

Słowa kluczowe: communication; discourse communities; integration; group ideology, affective communities.

Joanna Róg, CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS OF SELECTED UNIVERSITIES
INTERNATIONAL COOPERATION PROGRAMMES

Language Communication Division, Institute of Linguistics and Literature Studies, Faculty of
Humanities, Jan Kochanowski University in Kielce

joannarog0701@gmail.com

Streszczenie: My doctoral thesis deals with the aspect of cooperation in global space, where the key focus is on global cooperation among universities. I have taken under the analysis the global tasks of universities, i.e. education and research, to discover which one is more effective, active and stronger in global cooperation sphere, which may be an example so that other universities can benefit from it. With the use of Critical Discourse Analysis (CDA) I have made attempts to examine the efficiency of the website international programmes, and to make the analysis by concerning the prospective problems of this efficiency. These problems are theoretical problems as well as practical ones, hence I will try to cover both by exploring, analyzing and supervising i.a. Polish, Latvian and American universities websites.

Słowa kluczowe: global cooperation; internationalization; Critical Discourse Analysis (CDA); website self-representation; international communication; website efficiency.

Justyna Szajnowska-Borkowska, DYSKURS MEDIALNY A DYSKURSY QUASI-RELIGIJNE

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

justyna.szbork@gmail.com

Streszczenie: W referacie analizie będą poddane dyskursy prawosławny i katolicki na tle dyskursu medialnego, a w szczególności informacyjnego. Media to najbardziej rozpowszechnione i najważniejsze źródło informacji w społeczeństwie informacyjnym, tworzące dyskurs medialny, stanowiący integralny komponent współczesnego systemu kulturowego. Widoczna jest znaczna i wciąż rosnąca mediatyzacja społeczeństwa, uzależniająca coraz więcej sfer życia codziennego od komunikatów medialnych. Kościoł i Cerkiew posiadają swoje media prasowe, telewizyjne, radiowe i internetowe. Specyfika dyskursów katolickiego i prawosławnego polega na dwojakiej ich istocie: duchowej i świeckiej, jednak ważniejszą rolę odgrywa sfera profanum: materialna, ziemską. Współczesny dyskurs o zabarwieniu religijnym (czyli dyskurs katolicki/prawosławny lub quasi-dyskurs) współlistnieje wraz z innymi obszarami działania, takimi jak polityka, prawo, nauka czy nawet popkultura i bywa często sprzężony z polityką, a przestrzenią jego występowania są massmedia. Dlatego też dyskursy te nie mogą być nazywane czysto religijnymi.

Słowa kluczowe: dyskurs; media; katolicyzm; prawosławie; religia.

LITERATUROZNAWSTWO

Joanna Dulewicz, OPOWIEŚCI O DZIECIŃSTWIE W KONTEKŚCIE
AUTOGYNOGRAFICZNYM (M. WOLSKA – I. JURGIELEWICZOWA – J. KULMOWA)

Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

asiadulewicz@interia.pl

Streszczenie: Przedmiotem badań jest wizerunek dzieciństwa wyłaniający się z tekstów literackich o charakterze autogynograficznym. Zgodnie z tendencją podejścia interdyscyplinarnego analizowane są też zjawiska społeczne i kulturowe, które determinują kształtowanie się pojmowania kategorii dzieciństwa oraz praca pamięci jako podstawa kształtowania narracyjnej tożsamości kobiet. Teksty analizowane są z uwzględnieniem perspektywy *children studies*, co przyczynia się do nowego odczytania powszechnie znanych utworów.

Słowa kluczowe: autobiografia; wspomnienia; dzieciństwo; kobieta; tożsamość.

Katarzyna Jasińska-Bernat, SYLWETKA LITERACKA JANA WINCZAKIEWICZA- PRÓBA MONOGRAFII TWÓRCZOŚCI

Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego

jasinska.kata@gmail.com

Streszczenie: Celem przygotowywanej rozprawy jest studium twórczości literackiej emigracyjnego pisarza i poety Jana Winczakiewicza w kontekście doświadczeń autobiograficznych. Analiza dorobku literackiego w aspekcie współczesnych badań literaturoznawczych, szczególnie autobiografizmu w ujęciu M. Czermińskiej oraz poetyki doświadczenia R. Nycza prowadzi do ujawnienia charakterystycznych zjawisk społeczno-kulturowych okresu, w którym żył i tworzył pisarz (1921-2012). Szerokie spectrum zainteresowań twórcy przekłada się na pokaźny zasięg tematyczny oraz gatunkowy dzieł. Forma monografii pozwala na usystematyzowanie i sklasyfikowanie utworów Jana Winczakiewicza w różnorodnych aspektach- wykorzystanych gatunków literackich, motywów, chronologii powstania, problematyki oraz sposobów obrazowania, dzięki czemu, możliwe jest ukazanie ewolucji i specyficznych cech jego twórczości.

Słowa kluczowe: Jan Winczakiewicz; literatura emigracyjna; literatura po 1939; literatura polska.

Justyna Kasperek, TWÓRCZOŚĆ LITERACKA GRZEGORZA WRÓBLEWSKIEGO. PRÓBA MONOGRAFII

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach

katechopinid@gmail.com

Streszczenie: Celem rozprawy jest próba prezentacji twórczości literackiej Grzegorza Wróblewskiego, jednego z przedstawicieli pokolenia „bruLionu”. W jego dorobku znajdują się wiersze, proza, dramaty, obrazy jak też performerskie wystąpienia artystyczne oraz współpraca z muzykami (np. z Pawłem „Kelnerem” Rozwadowskim). Wróblewski jest więc artystą swobodnie poruszającym się w różnych formach wypowiedzi. W taki też sposób prezentuję w pracy doktorskiej jego sylwetkę twórczą, choć znaczna część rozprawy naukowej dotyczy jednak jego działalności literackiej. W analitycznej części pracy, omawiając *leitmotivy* jego poezji, koncentruję się na określeniu zasadniczych jej cech. Mam tu na myśli między innymi słowny minimalizm, rezygnację z rozbudowanych metafor, technikę fotograficznego portretu sytuacji. Prezentując dramaty oraz prozę tego autora staram się wskazać zasadę określającą ich rygor kompozycyjny. Ważnym wątkiem mojej rozprawy jest też próba zestawienia twórczości autora *Blue Pueblo* z dokonaniem literackimi reprezentantów Nowej Fali oraz pokolenia „bruLionu”. Co prawda w książkach wielu literaturoznawców (m. in. Anny Kałuży, Mariana Stali, Piotra Śliwińskiego) omawiane są jego utwory, jak dotąd nie powstało jednak opracowanie ujmujące całość jego działalności literackiej.

Słowa kluczowe: Grzegorz Wróblewski; poezja pokolenia „bruLionu”; dramat; proza; minimalizm słowny.

Justyna Kołodziejczyk, LITERACKA WIZJA PRZEŚLADOWAŃ UNITÓW W PROJEKCIE POWIEŚCIOWYM WŁADYSŁAWA S. REYMONTA

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach

justyna_kolodziejczyk@poczta.fm

Streszczenie: Wśród dwunastu nieukończonych projektów prozatorskich Władysława S. Reymonta z lat 1918-1925, którym poświęcona jest dysertacja doktorska, znajdują się, pochodzące z dawnych zbiorów lwowskich, szerzej nieznane materiały do powieści p.t. *Unici* lub *Ostatni chrześcijanie* z 1918 r. Jest to zbiór bogaty, liczący 84 karty zapisanych jednostronnie notatek, przechowywany w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu. Prócz luźnych zapisków i rzutów pomysłów znajdują się wśród tej spuścizny dyspozycje XV rozdziałów świadczące o dużym stopniu zaawansowania dzieła. Celem referatu będzie zasygnalizowanie wyzwań edytorskich związanych z przygotowaniem do druku tych rękopisów oraz charakterystyka tekstu na tle wcześniejszych (*Matka, Z ziemi chełmskiej, Przysięga*) i późniejszych (*Osądzona*) opublikowanych utworów pisarza poświęconych martyrologii ludu chełmsko-podlaskiego. Naturalnym kontekstem dla analizy utworu będzie także sienkiewiczowski model powieści historycznej. Akcję *Ostatnich chrześcijan* umieścił bowiem pisarz na tle autentycznych wydarzeń w roku 1874, a więc w okresie najbardziej wzmożonych prześladowań unitów. Szczegółowe, uporządkowane notatki do powieści rozpoczynają się sceną w pałacu biskupim Marcelego Popiela, ukazującą okoliczności wydania w dniu 2 października 1873 roku okólnika w sprawie oczyszczenia obrządku unickiego z naleciałości katolickich. Kolejne rozdziały ukazują opór i walkę unitów: Reymont opowiada m.in. o tragedii rozegranej w Pratulinie, kiedy to zginęło 13 chłopów broniących cerkwi, przedstawia heroiczną postawę kobiet z Hrud, które przez sześć tygodni chroniły swoje dzieci przed przymusowym ochrzczeniem w obrządku prawosławnym, mówi o męczeństwie mieszkańców Rudna, stojących pod eskortą przez kilka mroźnych grudniowych dni i nocy na zamrzniętym jeziorze. Powieść kończy się sceną samospalenia rodziny Koniuszewskich ze wsi Kłoda Mała. Na tak zarysowany szkielet historyczny Reymont zamierzał nałożyć wątek fikcyjny, poświęcony losom córki miejscowego popa, Kati. Kiedy ojciec i brat dziewczyny przechodzą na prawosławie opuszcza ona dom i zamieszkuje wśród chłopów. Z czasem staje się świętą apostołką niosącą unitom duchowe i materialne wsparcie wszędzie tam, gdzie rozgrywają się dramaty.

Słowa kluczowe: W. S. Reymont; unicy; rękopisy.

Krystyna Kozieł, *GDY BYŁAM CHŁOPCEM, CHCIAŁEM BYĆ POETĄ* –
OKOLICZNOŚCI DEBIUTU POETYCKIEGO JACKA PODSIADŁY

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach

krystynakozieł@interia.pl

Streszczenie: Celem pracy badawczej jest krytyczna prezentacja twórczości poetyckiej Jacka Podsiadły – jednego z najpłodniejszych i najaktywniejszych przedstawicieli tzw. pokolenia „bruLionu”, wielokrotnie nagradzanego, w tym – za całokształt twórczości – Wrocławską Nagrodą Poetycką Silesius (2015). Wykazane zostaną punkty stałe i kierunki zmian jego poezji, omówione charakterystyczne motywy, innowacyjność i nawiązania do tradycji. Poeta, postrzegany przez krytyków jako „o’harysta” i „barbarzyńca”, postępując drogą wyznaczoną przez talent, umiłowanie polszczyzny, indywidualną edukację i lekturę, z „obrzeży” poezji wkroczył do jej centrum. W wystąpieniu doprecyzowane zostanie jedno z zagadnień pracy badawczej dotyczące debiutu poetyckiego, z wyeksponowaniem kwestii poetyckiego zaistnienia, debiutu prasowego i debiutu książkowego autora.

Słowa kluczowe: Jacek Podsiadły; debiut; debiut prasowy; debiut książkowy.

Dorota Krzysiek-Popielarz, Małgorzata Krzysztofik, POESIS ARTIFICIOSA.
ZJAWISKO ONOMATOPEI W POEZJI BAROKOWEJ

Zakład Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Instytut Literatury Polskiej, Wydział
Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

dorotakrzysiek99@gmail.com

Streszczenie: Rozprawę doktorską poświęcam dźwiękonaśladownictwu w poezji baroku. Szczególnie interesuje mnie onomatopeja, dlatego w badaniach skupiam się przede wszystkim nad onomatopeją w teorii i historii literatury oraz jej rodzajami i sposobami realizacji przez twórców baroku. Całości dopełnia historia onomatopei w teorii i historii literatury, którą poprzedza rozdział o zmyśle słuchu w tekstach kultury i dziejach literackich.

Słowa kluczowe: barok; onomatopeja; poezja XVII wieku.

Katarzyna Maria Pietrzyk, KONCEPCJA PRACY DOKTORSKIEJ

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

katarzyna_pietrzyk@onet.pl

Streszczenie: Moje wystąpienie dotyczyć będzie koncepcji pracy doktorskiej. Chciałabym w niej zbadać prozy Henryka Sienkiewicza, Wacława Sieroszewskiego, Adolfa Dygasińskiego oraz Władysława Reymonta, wybierając do analizy fragmenty, w których pisarze przedstawiają literacką śmierć zwierząt. Będzie to więc próba monograficznego ujęcia obrazu śmierci zwierząt w literaturze przełomu XIX i XX wieku. W swojej pracy będę wykorzystywała metodologię badań *animal studies*, która – moim zdaniem – proponuje nowe spojrzenie na bohaterów zwierzęcych.

Słowa kluczowe: *animal studies*; śmierć zwierząt; Henryk Sienkiewicz; Wacław Sieroszewski; Adolf Dygasiński; Władysław Reymont.

Katarzyna Sobota, KATEGORIA MIEJSCA I JEJ ZNACZENIE W TWÓRCZOŚCI GUSTAWA HERLINGA-GRUDZIŃSKIEGO

Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

katarzyna.m.sobota@wp.pl

Streszczenie: Tematem rozprawy doktorskiej jest kategoria miejsca i jej znaczenie w twórczości Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. Autorka podejmuje próbę wskazania oraz analizy i interpretacji tych obszarów twórczości autora *Innego Świata*, w których miejsce ujawnia swoją sprawczość. Kategoria ta będzie rozważana zarówno w wymiarze geograficznym, jak i literackim. Autorka odwołuje się do reinterpretacji pojęć przestrzeni i miejsca, które, według założeń geopoetyki, nie tylko pełnią funkcję przedmiotów opisu, lecz także stanowią czynniki kształtujące literaturę, wymowę dzieła oraz poszczególne elementy jego struktury (np. kreację bohatera).

Słowa kluczowe: geopoetyka; Gustaw Herling-Grudziński; miejsce; przestrzeń; zwrot topograficzny w badaniach literackich.

Katarzyna Stefańska, ANALIZA LITERACKA *KSIĘGI SŁÓW PAŃSKICH*

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

k.stefanska555@gmail.com

Streszczenie: Wystąpienie poświęcone jest *Księdze Słów Pańskich*, której analizą literacką zajmuje się autorka w dysertacji doktorskiej. To dokument będący zapisem doktryny frankizmu, XVIII-wiecznego ruchu wewnątrz-żydowskiego, który doprowadził do konwersji tysięcy Żydów na chrześcijaństwo. Twórca tejże doktryny, Jakub Frank jest postacią dwuznaczną i ambiwalentną, kreuje się na zbawiciela, nie wzbraniając się przed graniem na nutce bożego szaleństwa. *Księga Słów Pańskich* jest jego autobiografią, a jednocześnie automitografią. Niemożliwe jest oddzielenie twórcy od dzieła. Treść dokumentu to połączenie ezoterycznego traktatu i powieści pikarejskiej, dotyczy życia Franka wśród sabbatajskiej wspólnoty, dzieciństwa i młodości, a także jego podróży po Europie. To forma wykładów, tak zwanych "gadek", które wygłaszał swoim wyznawcom podczas całej działalności mesjanistycznej. Tekst nie stanowi żadnego ze znanych modeli dzieła literackiego, to amalgamat, poszatkowany kompozycyjnie, brak tu ciągłości linearnej, z chaotycznymi retrospekcjami autobiograficznymi. Autorka próbuje wskazać paralelę między konstrukcją a treścią; przeprowadza analizę poszczególnych elementów tekstu - kompozycję utworu, elementy mitograficzno-folklorystyczne, czynnik biograficzny, odniesienia do tradycji talmudycznej i kabalistycznej.

Słowa kluczowe: Jakub Frank; frankizm; ezoteryka; traktat filozoficzny; "gadka"; powieść pikarejska.

Agata Szczepanek, PRZEMIANY POLSKIEJ LITERATURY KRYMINALNEJ XXI WIEKU W OPARCIU O CYKLE POWIEŚCIOWE WYBRANYCH AUTOREK

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uczelnia:
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

agata.szczepanek@yahoo.com

Streszczenie: Cel przygotowywanej rozprawy doktorskiej stanowi analiza przemian konwencji w cyklach kryminalnych XXI wieku wybranych polskich autorek. Praca badawcza jest podzielona na trzy główne części. W rozdziale teoretycznym przedstawione zostają definicje i wyznaczniki powieści kryminalnej oraz typologia jej podgatunków. Punktem wyjścia moich rozważań jest fakt, iż współczesna literatura kryminalna to gatunek niezwykle pojemny i dynamicznie się rozwijający. Zacieranie się ram gatunkowych to jedna z licznych zmian, będących konsekwencją takiego stanu rzeczy. Rozdział historyczno-literacki skupia się na rozwoju literatury kryminalnej w Polsce po II wojnie światowej oraz w latach późniejszych. Rozdział praktyczny zawiera analizę – poprzedzoną ogólną charakterystyką i omówieniem fabuły – wybranych cykli powieściowych pod kątem przemian konwencji. Nadrzędnym przedmiotem badań jest konstrukcja utworów, kreacja bohaterów oraz obecność kontaminacji gatunków.

Słowa kluczowe: współczesna literatura kryminalna; detektyw; powieść kryminalna; cykl powieściowy.

Dagmara Śniowska, POLITYCZNOŚĆ NATURY LUDZKIEJ W DZIEŁACH WITOLDA
GOMBROWICZA

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach

dsniowska@gmail.com

Streszczenie: Celem referatu jest ukazanie możliwości interpretowania utworów Witolda Gombrowicza w odniesieniu do nauk społecznych, a zwłaszcza politologii. Omówiona zostaje problematyka (a)polityczności ludzkiej natury. Autor *Ferdydurke* to przenikliwy obserwator życia społecznego, a jego błyskotliwe spostrzeżenia warto skonfrontować z koncepcjami, które odegrały kluczową rolę w historii myśli politycznej.

Słowa kluczowe: gombrowiczologia; literaturoznawstwo; nauki społeczne; polityczność; natura ludzka.

Łukasz Tofil, REFLEKSJE NAD BIOGRAFIĄ PISARZA WSPÓŁCZESNEGO

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

lukasz.tofil@onet.com.pl

Streszczenie: W swoim wystąpieniu podzielę się ze słuchaczami refleksjami na temat pisania dysertacji związanej z biografią i twórczością przedstawiciela współczesnej literatury polskiej – Andrzeja Lenartowskiego (ur. 1949 w Kielcach). Przedstawię zalety i wady możliwości kontaktu badacza z bohaterem pracy i postaram się udowodnić, że w przypadku niektórych pisarzy kontekst biograficzny stanowi konieczność metodologiczną.

Słowa kluczowe: literatura polska; literatura współczesna; Andrzej Lenartowski.

Martyna Wrońska, AKSJOLOGIA W *ESEJACH* JANA DAROWSKIEGO

MARTYNA WROŃSKA

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

martynajanuszwrońska@gmail.com

Streszczenie W swoich badaniach naukowych zajmuję się aksjologią w nieopracowanej jeszcze pozycji tj. *Esejach* Jana Darowskiego. Obecnie praca na dysertacją jest już niemalże ukończona. Sięgając do jej fragmentów, pragnę przywołać sylwetkę pisarza, która dla wielu wciąż pozostaje nieznaną. Pisarz urodził się 22 grudnia 1926 roku w Brzeziu nad Odrą i tam też został pochowany zgodnie z jego ostatnią wolą. Przeszedł do historii jako jeden z założycieli i londyńskiej grupy literackiej *Kontynenty – Nowy Merkuriusz*. Moja praca dotyczy wartości, które wyłaniają się z esejów. Jan Darowski w swoich rozważaniach porusza kwestie piękna, wartości literatury, poezji, autentyzmu. Poddaje refleksji sprawy związane z religią, kwestie tożsamości, polskości, przy okazji jawiąc się jako niezwykle erudyta.

Słowa kluczowe: Jan Darowski; proza emigracyjna; esej; aksjologia.

Marta Zapała-Kraj, *FEMME FATALE* W POWIEŚCIACH „HARD-BOILED” ORAZ
FILMACH *NOIRE* – AMALGAMAT POŻĄDANIA CHCIWOŚCI I WŁADZY, JAKO
ZNIEKSZTAŁCONE ODBICIE POWOJENNYCH KOBIEC W AMERYCE

Instytut Filologii Polskiej, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w
Kielcach

joann77pl@gmail.com

Streszczenie: Amerykańskie kobiety w omawianym okresie od najmłodszych lat uczono uległości, a zwłaszcza posłuszeństwa mężowi, gdyż zgodnie z prawem: „przez małżeństwo istnienie prawne kobiety zostaje zawieszane w czasie trwania małżeństwa”. Stereotyp niezależnych, uwodzicielskich, śmiercionośnych istot prezentowany w kryminalnych powieściach i filmach *noire* miał „pogrozić palcem” powojennie osłabionej uległości Amerykanek. W tym kontekście można mówić o swoistym smutnym wniosku co do *femme fatales* – za każdym razem nieuchronnie zdawały sobie one sprawę, iż ten radykalny upór i pogoń za wolnością to nic innego, jak złudzenie, które próbowało zamaskować ich własną omyłność. Przedmiotem mojej prezentacji jest krótki szkic wizji *femme fatale* kreowanego w literaturze i filmach w świetle polityki lat 50. XX wieku.

Słowa kluczowe: *Femme fatale*; kobieta; wolność; podległość; powieść; film; polityka.

Marta Zmysłna, KONCEPT W TWÓRCZOŚCI POLSKICH POETEK PRZEŁOMU XX I XXI WIEKU (SZYMBORSKA, KOZIOŁ, LIPSKA)

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

mzmyslna@interia.pl

Streszczenie: Przygotowywana przeze mnie rozprawa jest analizą zjawiska konceptu w polskiej poezji kobiet ostatnich dekad XX i początku XXI wieku, na przykładzie przedstawicielek trzech literackich pokoleń: Wisławy Szymborskiej, Urszuli Kozioł i Ewy Lipskiej. Pierwszy rozdział jest próbą całościowego ujęcia teoretyczno-historycznego zjawiska konceptu wraz ze wskazaniem przyczyn jego odrodzenia w poezji XX wieku. Wprowadzeniem do części analitycznej jest prezentacja portretów konceptystek z uwzględnieniem zastanej literatury przedmiotu. Na część badawczą składają się dwa rozbudowane rozdziały: pierwszy z nich ukazuje zabiegi stylistyczno-logiczne osadzone w barokowej tradycji *discordia concors* (niezgodnych zgodności), drugi zaś koncentruje się na XX-wiecznych konceptycznych innowacjach. Celem pracy jest udowodnienie, że współczesny konceptyzm, choć ma wiele wspólnego z konceptem historycznym, nie jest jego kalką. Czerpiąc z dawnych inspiracji, odnajduje zupełnie nowe, oryginalne realizacje językowe, logiczne i estetyczne.

Słowa kluczowe: koncept; poezja; Wisława Szymborska; Urszula Kozioł; Ewa Lipska.

Przemysław Znojek, WIZERUNEK ROMÓW W PROZIE BOHUMILA HRABALA

Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

przemyslaw.znojek@wp.pl

Streszczenie: Celem niniejszego artykułu jest ukazanie stereotypowego postrzegania mniejszości romskiej zamieszkującej Pragę, stolicę Czechosłowacji w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku. Wizerunek Romów prezentował na kartach swych opowiadań Bohumil Hrabal. Najbardziej widoczny jest w utworach *Romanca* (znajdującej się w zbiorze *Pábitelé* z 1964 roku) oraz *Zbyt głośna samotność* (*Přiliš hlučná samota* z 1976 roku). W ramach realizacji referatu przeprowadzona zostanie szczegółowa analiza materiału literackiego, jak również refleksja kulturoznawcza i historyczna. Moim zamysłem jest próba przedstawienia losów społeczności romskiej, która bliska była czeskiemu pisarzowi.

Słowa kluczowe: Bohumil Hrabal; Romowie; literatura; proza czeska XX wieku; historia.

Ewelina Żuchowska, TERAPEUTYCZNA FUNKCJA LITERATURY DLA MŁODEGO ODBIORCY

Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

ewezuc@wp.pl

Streszczenie: Dysertacja pt. „Terapeutyczna funkcja literatury dla młodego odbiorcy” jest interdyscyplinarnym omówieniem zasad, metod i technik pracy terapeutycznej z wykorzystaniem tekstów literackich. Tekstów, które są pisane z założenia do procesu terapeutycznego, jak i tych, które wymagają odpowiedniego zaadaptowania. Terapeutyczną funkcję pełnią najczęściej wierszyki, baśnie i bajki terapeutyczne, ale pierwiastek terapeutyczny zawierają także niemal wszystkie powieści dla dzieci i młodzieży. Praca przedstawia historię i przemiany literatury dla dzieci i młodzieży, jej funkcje, metodologię, dotychczasowy stan badań i czołowych przedstawicieli. W dalszej części zawiera omówienie istoty biblioterapii (metodologia, cele, adresaci, etapy postępowania terapeutycznego, metody i techniki pracy). Kolejna część ma charakter analityczny. Na konkretnych przykładach, wskazuje cechy utworów literackich mieszczących się w nurcie biblioterapeutycznym oraz wydobywa funkcję terapeutyczną w popularnych powieściach dla młodego odbiorcy.

Słowa kluczowe: biblioterapia; terapia; arteterapia; bajkoterapia; bajki terapeutyczne; literatura dla dzieci i młodzieży.

HISTORIA

Maciej K. Cichoń, STAN BADAŃ I BAZA ŹRÓDŁOWA NAD DROGĄ ŻELAZNĄ
IWANGORODZKO-DĄBROWSKĄ 1885-1914

Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

makhon47@gmail.com

Streszczenie: Pracę opieram poza zwykle dostępnymi archiwaliami, na danych pobranych z roczników kolei dąbrowskiej, ukazujących działalność na płaszczyznach nie różnych od obecnych wymogów przejrzystości przedsiębiorczej. Obrazują one ruch ludności, towarów lokalnych, tranzytowych zagranicznych i krajowych a także nią sprowadzanych. Prezentują one wyjątkowy wachlarz informacji o regionie, jego gospodarce i mobilności mieszkańców w danym okresie jako składowej tych aspektów Królestwa Polskiego przełomu wieków.

Słowa kluczowe: kolej; gospodarka; transport; Bloch.

Karol Grzelec, LUDNOŚĆ PARAFII ŚW. JÓZEFA W KLIMONTOWIE W LATACH 1810 – 1918 W ŚWIETLE KSIĄG METRYKALNYCH

Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

rokoszanie.jedrzejowscy@o2.p

Streszczenie: Tematem pracy badawczej jest przedstawienie sytuacji demograficznej parafii Klimontów w okresie od 1810 r. do 1918 r. Ludność wspomnianej parafii zostanie ukazana przez pryzmat kluczowych zjawisk demograficznych, które zostaną określone dzięki analizie ksiąg metrykalnych (księgi: urodzeń, zgonu i małżeństw). Ludność Klimontowa stanie się obiektem badań przede wszystkim pod kontem statystycznym, co da z kolei możliwość poznania poszczególnych problemów wspólnoty.

Słowa kluczowe: urodzenia; zgony; małżeństwa.

Agnieszka Iwan, PRZYBLIŻENIE TEMATU ROZPRAWY DOKTORSKIEJ UKAZUJĄCEJ
PODSTAWY ARGUMENTACJI W POSTYLLI KRZYSZTOFA KRAIŃSKIEGO: KSIĘGI
PIERWSZA I DRUGA (1611 R.)

Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego
w Kielcach

iwanagnieszka2@gmail.com

Streszczenie: Tematem rozprawy doktorskiej są *Podstawy argumentacji w Postylli Krzysztofa Kraińskiego: księgi pierwsza i druga (1611 r.)*. Rozprawa składa się z trzech rozdziałów. Pierwszy stanowi zarys dziejów reformacji w Małopolsce w XVI i początkach XVII wieku – z uwzględnieniem Krzysztofa Kraińskiego, wpływowego superintendenta reformowanego Kościoła małopolskiego. Rozdział drugi przedstawia dzieje kaznodziejstwa w Polsce w XVI – XVII wieku. Trzeci, ostatni przynosi zarys doniosłości autorytetów w tradycji Kościoła powszechnego do XVI stulecia. Jest to zaś tłem do rozważań nad znaczeniem owych autorytetów w *Postylli kościoła powszechnego apostołskiemu słowem bożym ugruntowana na Jezusie Chrystusie*, a dokładnie I i II części tego pięciotomowego dzieła. Znamioną częścią pracy jest konfrontacja odwołań do autorytetów Kościoła – zapisanych na marginaliach przez Krzysztofa Kraińskiego ze stosowną praktyką czołowych reformatorów epoki, a przede wszystkim Jana Kalwina, a następnie edycją *Patrologia Latina*. W celu uzyskania pełniejszego obrazu przemian, jakie zaszły na przestrzeni epok, treści wybranych kazań kalwińskiego duchownego, zostały porównane z naukami innych wybitnych polskich kaznodziejów m.in. Jakuba Wujka oraz Mikołaja Reja. Przeprowadzone badanie ujawniło manifestację strategii translatorskiej Kraińskiego oraz ukazało jego kunszt jako kaznodziei, wiodącego nauczyciela swego Kościoła. Pokazało również daleko idącą dowolność superintendenta lubelskiego w powoływaniu owych autorytetów, jak wcześniej zauważono, dość powszechną w twórczości innych szesnastowiecznych twórców, m.in. wybitnego francuskiego reformatora Jana Kalwina. Możemy się domyślać, że w przypadku Kraińskiego dowolność owa wynikała m.in. z ograniczonego dostępu do niezbędnych zbiorów bibliotecznych oraz znajomości źródła nie z oryginału, a z tzw. drugiej ręki, to jest specjalnie przygotowywanych na tę okoliczność i drukowanych florilegiów. Oprócz analizy składni kazań ukazującej język zabytku przybliżyłam ich tematykę, kompozycję, dialogowość, dyrektywność, perswazję oraz argumentację przyjętą w losowo wybranych kazań. Za materiał porównawczy służą opracowania dotyczące języka i stylów autorów XVI-XVII wieku. W pracy wykorzystano metodę wnioskowania bezpośredniego, porównawczą, dedukcyjną oraz filologiczną. Wyniki analizy wskazanych przez autora postylli autorytetów udokumentowane zostały w tabelach – jako podstawa do szerszego wnioskowania. Kwestie teoretyczne zilustrowane zostały w oparciu o wybrany materiał porównawczy.

Słowa kluczowe: Krzysztof Kraiński; Postylla.

**Artur Jankowski, STANISŁAW ERNEST DENHOFF, HETMAN POLNY KORONNY
(1709-1728) I JEGO POWIĄZANIA Z WOJEWÓDZTWEM SANDOMIERSKIM**

Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

artur.jankowski789@gmail.com

Streszczenie: Stanisław Ernest Denhoff wywodził się z polskiej linii rodziny, która posługiwała się spolszczonym brzmieniem niemieckiego nazwiska Dönhoff. Urodził się on prawdopodobnie w 1673 roku w Kościerzynie na Pomorzu jako syn Władysława, wojewody pomorskiego i Konstancji ze Słuszków herbu Ostoja. Przodkowie Stanisław Ernesta, w tym jego ojciec i dziad związani byli ściśle z Prusami Królewskimi, tym bardziej wydaje się ciekawe jak Stanisław Ernest znalazł się w województwie sandomierskim.

Słowa kluczowe: Denhoffowie; województwo sandomierskie; majątki ziemskie.

Piotr Kądziela, PROFESSORS OF THE FACULTY OF MEDICINE OF THE STEFAN
BATORY UNIVERSITY IN VILNIUS IN THE YEARS 1919-1939 - YEARLY WORK
PROGRESS

Faculty Of Humanities, Jan Kochanowski University In Kielce

piotr.kadziela@phd.ujk.edu.pl

Streszczenie: So far I have in-depth analyzed the case of Prof. Maksymilian Rose, which resulted in the paper "Maksymilian Rose (1883-1937) – pioneer of brain research, Professor of the Stefan Batory University in Vilnius" (currently in print). I am now analyzing the case of the Chair of Gynaecology and Obstetrics with its university clinical unit, one of the most important gynecological centers in the Second Polish Republic. I want to present this study at the conference *Medicina antiqua, mediaevalis et moderna* held at the JKU Institute of History in June 2021. My new proposal has been accepted for the Sixteenth International Conference on Interdisciplinary Social Sciences at Oxford Brookes University, England (July 2021). I have conducted an archival query in the Central Archives of Modern Records. I plan to conduct an archival query in the Archives of Jagiellonian University. The epidemic policies have been particularly hindering the archival query in Vilnius, Lithuania.

Słowa kluczowe: interwar period; history of science; history of medicine; Stefan Batory University; Vilnius.

Magdalena Klich, „QUOMODO VOVENT ET NON REDDUNT”. O TYCH, CO NIE DOTRZYMUJĄ ŚLUBÓW W EXEMPLUM Z RĘKOPISU BIBLIOTEKI NARODOWEJ W WARSZAWIE II 3015 ZW. „PENITENCJAŁEM ŚWIĘTOKRZYSKIM” Z POŁ. XV W.

Zakład Dziejów Społeczeństwa i Kultury Epoki Przedindustrialnej, Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

lena.klich@gmail.com

Streszczenie: Podstawą źródłową pracy doktorskiej jest kolekcja 69 łacińskich exemplów kaznodziejskich pochodzących z rękopisu z połowy XV w. (1445-1455). Rękopis o sygnaturze 3015 II znajduje się obecnie w Bibliotece Narodowej w Warszawie, wcześniej był własnością biblioteki opactwa benedyktynów na Św. Krzyżu, gdzie był wykorzystywany w celach pastoralnych głównie jako materiał pomocniczy do komponowania kazań. Spośród 69 exemplów wybrałam jedno, trzecie z kolei zatytułowane "Quomodo vovent et non reddunt", które prawi o złamaniu przyrzeczenia danego Bogu oraz o płynących z tego czynu konsekwencjach. Exemplum jest krótkie, jednak poucza swoim nieprzemijającym wydźwięku moralizatorskim.

Słowa kluczowe: średniowieczne exempla kaznodziejskie; opactwo benedyktynów na Świętym Krzyżu; średniowieczne kaznodziejstwo.

Dawid Kołbuc, WŁADZE WOJSKOWE POLSKICH SIŁ POWIETRZNYCH WE FRANCJI

Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

dawid.kolbuc@gmail.com

Streszczenie: Celem wystąpienia jest przedstawienie pierwszego etapu w dziejach władz wojskowych Polskich Sił Powietrznych obejmującego ewakuację personelu lotnictwa do Francji, formowanie i organizację organów lotniczych władz wojskowych, ich działalność, a także sytuację prawną, zarówno na gruncie pozycji polskiego lotnictwa w odradzających się na obczyźnie siłach zbrojnych, jak i wobec zachodnich sojuszników. Istotną uwagę w ramach omawiania działalności władz wojskowych polskiego lotnictwa we Francji poświęcono następującym kwestiom: opracowywaniu koncepcji rozwoju Polskich Sił Powietrznych, realizacji zadań szkoleniowych oraz wysiłkowi zbrojnemu podczas kampanii francuskiej 1940 roku. Podstawę źródłową wystąpienia stanowią dokumenty dotyczące Polskich Sił Powietrznych i zgromadzone w Instytucie Polskim i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie oraz w brytyjskiej placówce archiwalnej The National Archives) w Londynie.

Słowa kluczowe: Polskie Siły Powietrzne; lotnictwo; władze wojskowe; II wojna światowa.

Marcin Kubicki, SYTUACJA KOSZAROWO - MIESZKANIOWA KADRY OFICERSKIEJ I ŻOŁNIERZY ORAZ ZNACZENIE SPORTU WOJSKOWEGO W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM

Wydział Humanistyczny, Instytut Historii, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

marcinkub@o2.pl

Streszczenie: Problem mieszkaniowo-kwaterunkowy w historii Wojska Polskiego uwidoczniał się już w pierwszych latach niepodległości. Nie był jednak tak odczuwany, jak po zakończeniu zmagania I wojny światowej, a przede wszystkim po zakończeniu walk o granice II Rzeczypospolitej i wojny polsko - bolszewickiej. Wtedy to dostrzeżono brak odpowiedniej liczby budynków mieszkaniowych na terenie koszar oraz lokali dla wojskowych obecnych wraz z wojskiem w mieście garnizonowym. Władze wojskowe, jak i cywilne czyniły działania, aby tak poważnemu problemowi, jak najszybciej zaradzić. Jednak co chwile pojawiały się nowe utrudnienia i przeszkody. Władze wojskowe musiały sobie radzić również z brakiem odpowiedniej kondycji sportowej wśród poborowych i promowaniem sportu wśród wojskowych i żołnierzy.

Słowa kluczowe: mieszkania; sport.

Mateusz Lisak, THE ROMAN TRADE IN THE INDIAN OCEAN IN THE EARLY
PRINCIPATE

Human Studies Department, Institute of History, Jan Kochanowski University in Kielce

yeniceri@interia.pl

Streszczenie: The Roman history students usually focus on the Mediterranean area and rarely take into account the presence of the Roman in the territories out of *oikumene*. The following study touches the issue of the Roman presence out of the well-studied territories and tries to summarize the impact of the Indian trade on the Roman economy and society. The thesis tries to answer the question of how the trade took place, how it developed and whether has it any influence on the local population of the Indian Ocean or not.

Słowa kluczowe: Roman trade; Indian Ocean; ancient navigation.

Klaudia Łodejska, HISTORIE Z EMIGRACJI. BADANIA NAD POLONIĄ W RPA

Historia, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

klaudia.lodejska@gmail.com

Streszczenie: Od kilku lat badam historię emigracji Polaków do Związku Południowej Afryki/Republiki Południowej Afryki w latach 1943 – 1995. Problematyka wychodźstwa Polaków do ZPA/RPA po II wojnie światowej nie była przedmiotem szerszych, szczegółowych naukowych dociekań. Do tej pory prowadziłam liczne kwerendy w Wielkiej Brytanii oraz RPA, które w znacznym stopniu przyczyniły się do pozyskania wartościowych materiałów archiwalnych jak i źródeł osobistych. W czasie wystąpienia chciałabym opowiedzieć dlaczego zainteresowałam się tą tematyką. Przedstawię metodologię badań, informacje o historii Polonii w ZPA/RPA, wskażę na trudności w pozyskiwaniu źródeł osobistych. Zamierzam także przedstawić fragmenty najciekawszych wywiadów jakie udało mi się przeprowadzić w czasie dwóch wyjazdów do RPA.

Słowa kluczowe: emigracja; ZPA; RPA; historia mówiona; Polonia.

Marcin Michnicki, TERESA JADWIGA GRODZIŃSKA – BOHATERKA WOJNY 1920

Zakład Historii XIX Stulecia, Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

mmichnicki@solidsecurity.pl

Streszczenie : Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości do walki o jej utrzymanie i rozszerzenie granic państwa stanęli nie tylko Polacy, ale również i Polki. Do tego zacnego grona polskich bohaterek należy zaliczyć odznaczoną (niestety pośmiertnie) orderem „Virtuti Militari” Teresę Grodzińską, sanitariuszkę II. Batalionu 4. Pułku Piechoty Legionów, która jest bohaterką niniejszego referatu. W pierwszej części pracy przedstawiono sylwetkę bohaterki, jej pochodzenie, dom rodzinny, okres dzieciństwa i edukacji. Ukazano kształtowanie się postaw patriotycznych młodej kobiety. W drugiej części referatu ukazano okoliczności wstąpienia do wojska polskiego, pobyt na froncie wojny polsko-bolszewickiej (na tle opisu działań bojowych 4. Pułku Piechoty Legionów), a także okoliczności męczeńskiej śmierci Teresy Grodzińskiej. Podstawę źródłową opracowania stanowią materiały archiwalne, spośród których najważniejsze to pamiętniki lekarki Marii Zdziarskiej-Zaleskiej, sprawozdania Polskiego Czerwonego Krzyża, a także materiały z zasobów Centralnego Archiwum Wojskowego w Warszawie.

Słowa kluczowe: 4 Pułk Piechoty Legionów; wojna 1920 r.; I Armia Konna; wojsko polskie.

Łukasz Ospara, STRUKTURA STRONNICTWA NARODOWEGO W OKRĘGU KIELECKIM W LATACH 1928-1939

Zakład XX wieku, Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach

lukasz.ospara@onet.pl

Streszczenie: Stronnictwo Narodowe było ogólnopolską pravicową partią w Polsce w latach 1928-1939. Struktury nie rozkładały się równomiernie, tzn. istniały obszary, na których endecja posiadała znaczne siły w terenie jak woj. wielkopolskie czy pomorskie, oraz takie gdzie w ogóle nie istniała jak np. na Wołyniu czy Polesiu, Najwyższą strukturą partii była Rada Okręgowa (województwo lub kilka powiatów) następnie powiatowa, a na końcu miejska lub wiejska. W woj. kieleckim były 4 okręgi. Jednym z nich był okręg kielecki, obejmujący powiaty: kielecki, włoszczowski, jędrzejowski, stopnicki, pińczowski i sandomierski. Pozostałe okręgi to radomski, częstochowski i Zagłębie Dąbrowskie. Struktura SN w omawianym okręgu w latach 1928-1935 tkwiła w stagnacji. Otóż stabilnie narodowcy działali jedynie w powiecie kieleckim, w pozostałych powiatach czasem udawało się wybrać członków Zarządu Powiatowego, który de facto nie funkcjonował. Elitę przywódczą w okręgu i powiecie kieleckim tworzyła inteligencja tj. ziemianie, adwokaci jak również emerytowani wojskowi. Poza pow. kieleckim SN próbowało opierać swą działalność bardzo często dzięki poparciu ze strony kleru katolickiego. Duży rozwój wewnętrzny SN zanotowało od 1935 r. do końca istnienia II RPn Partia zwiększała swe szeregi kilkukrotnie. Liczba wszystkich członków w 1937 r. szacuje na około 2500 osób. Najwięcej działaczy (ponad 1200) prowadziło pracę na rzecz SN w pow. kieleckim. Znakomicie prezentowała się struktura SN w pow. włoszczowskim. Bowiem była ona tylko 0 2 razy mniejsza od struktury w pow. kieleckim, W kolejnych powiatach także nastąpił progres rozwoju endecji, np. w powiecie opoczyńskim. W gronie przywódczym w okręgu i pow. kieleckim nadal znajdowali się przedstawiciele inteligencji. Z kolei pozostałych powiatach przywódcy SN wywodzili się ze środowiska mieszczańskiego lub chłopskiego, Reasumując należy zaobserwować w ciągu 11 lat istnienia tej partii w okręgu kieleckim dwa etapy wewnątrz struktury. Pierwszy do 1935 r. to czas gdy endecja nie potrafiła zwiększyć swej bazy partyjnej. Drugi do 1939 r. to świetny progres struktury SN.

Słowa kluczowe: Stronnictwo Narodowe; Województwo Kieleckie; Okręg Kielecki 1928-1939.

Piotr Pasisz, ANALITYCZNA FILOZOFIA HISTORII A BADANIA
HISTORIOGRAFICZNE. ANALIZY SEMANTYCZNE NA PRZYKŁADZIE BADAŃ NAD
TWÓRCZOŚCIĄ HISTORYCZNĄ CELINY BOBIŃSKIEJ (1913-1997)

Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

piotr.pas@op.pl

Streszczenie: Artykuł jest próbą ukazania roli tzw. analitycznej filozofii historii rozumianej jako filozofia nauki do badań nad twórczością historiograficzną poszczególnych historyków, w tym przypadku historyka okresu PRL, marksistki w szerokim tego słowa znaczeniu, Celiney Bobińskiej (1913-1997). Plusy podejścia analitycznego w badaniu historiografii to duży nacisk na analizy semantyczne oraz ich adekwatność metodologiczną, skupienie się na szerszych strukturach myślenia i sposobie rozwiązywania problemów badawczych. Myślę, iż ten model badawczy wraz ze swoim instrumentarium pojęciowym dobrze potrafi penetrować teoretyczno-metodologiczną warstwę historiografii, w tym przypadku tą zawartą w twórczości Bobińskiej. Myślę, że podejście analityczne dobrze potrafi oddać także metodologiczną rolę marksizmu jako zbioru pewnych dyrektyw badawczych. Użycie tylko i wyłącznie perspektywy badania twórczości Bobińskiej jako myśli historycznej oraz jako świata wyobrażonego doprowadziłaby do tezy, iż marksizm był tylko pewnym zbiorem mitów, metafor właściwych danemu miejscu i czasowi, które konstruowały konkretne interpretacje historyczne. Tymczasem miał on także znaczenie epistemologiczne.

Słowa kluczowe: historia historiografii; metodologia historii; filozofia analityczna.

Ilona Sarek, STRUKTURA ORGANIZACYJNA I PERSONALNA WOJEWÓDZKIEGO
ZESPOŁU ORGANIZACJI MASOWYCH/WYDZIELONYCH PRZY KW PZPR W
KIELCACH 1953-1956

Zakład Historii Polski i Świata po 1945 roku, Instytut Historii, Wydział Humanistyczny,
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

sarek.illona@gmail.com

Streszczenie: W pracy zawarta będzie geneza, utworzenie oraz organizacja struktur partyjno-państwowych wyznaczających politykę wobec Kościoła katolickiego w okresie apogeum stalinizmu w województwie kieleckim. Do celów poglądowych załączono wybraną dokumentację historyczną z zasobów Archiwum Państwowego w Kielcach w postaci protokołów z posiedzeń Wojewódzkiego Zespołu Organizacji Masowych/Wydzielonych w Kielcach. W ramach Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej działał on od stycznia 1953 roku do października 1956 roku. Jego członkowie byli reprezentantami Referatu Organizacji Masowych przy KW PZPR w Kielcach, Referatu/Wydziału do Spraw Wyznań Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach oraz Wydziału V (XI, VI) Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego/Wojewódzkiego Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Publicznego w Kielcach. Celem referatu będzie określenie stopnia ingerencji władz partyjno-państwowych w Kielcach w obsadę duchownych stanowisk kościelnych w diecezji kieleckiej i sandomierskiej.

Słowa kluczowe: Referat Organizacji Masowych; Wojewódzki Zespół Organizacji Masowych; Referat do Spraw Wyznań; relacje państwo-Kościół; polityka wyznaniowa władz PRL.

Wioletta Szafarczyk, STANOWISKO KOŚCIOŁA WOBEC PRAKTYK ZAPUSTNYCH W ŚREDNIOWIECZNEJ POLSCE

Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

wioletta.szafarczyk@gmail.com

Streszczenie: Frywolne zabawy, tańce, przedrzeźnianie i szyderstwo z autorytetów świeckich i duchownych bez wątpienia wzbudzały wątpliwości Kościoła wobec zabaw zapustnych. Szczególnie uwydatniło się to w średniowiecznych i wczesnonowożytnych statutach prowincjonalnych i diecezjalnych, gdzie starano się zwalczać ten niebezpieczny dla ludzkiej moralności proceder. Ten specyficzny okres w ciągu roku był przepełniony symboliką synkretyczną łączącą zakorzenione głęboko, wręcz archetypowo, zachowania przedchrześcijańskie z wypracowanymi przez Kościół wzorcami zachowań.

Słowa kluczowe: zapusty; karnawał; duchowieństwo; ustawodawstwo kościelne; zabawa.

Kamil Szpunar, POTOMSTWO FRANCISZKA DEMBIŃSKIEGO H. RAWICZ,
KASZTELANA WOJNICKIEGO (1707-1727) W XVIII WIEKU W ŚWIELE METRYK
CHRZTU, INTERCZYZ PRZEDŚLUBNYCH I AKTÓW ZGONU ZE ZBIORÓW
ARCHIWÓW KRAJOWYCH

Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

kamilszpunar55@gmail.com

Streszczenie: Dembińscy h. Rawicz, przedstawiciele zamożnej szlachty małopolskiej, nie doczekali się dotychczas odrębnej monografii. Przeglądając nieliczne artykuły dotyczące omawianej tematyki widać wyraźnie tendencję do omyłkowo wysuwanych założeń, mylnie przypisywanych zasług czy ról, jakie pełnili poszczególni członkowie tego rodu na przestrzeni wieków. Znajduje to także swoje odzworowanie przy tworzeniu ich genealogii. Na podstawie zachowanych źródeł z archiwów krajowych (m.in. w Archiwum Narodowym w Krakowie, Bibliotece Narodowej w Warszawie, Archiwum Państwowym i Archiwum Diecezjalnym w Kielcach), nieprzebadanych dotąd lub w niewielkim stopniu, w wystąpieniu ukazany zostanie zupełnie inny obraz tej XVIII-wiecznej rodziny. W związku z odnalezieniem różnego rodzaju dokumentów na nowo można „napisać” historię Dembińskich, którzy - jak się okazuje - poprzez swoje małżeństwa znajdowali miejsce wśród najzaciejszych rodów Rzeczypospolitej epoki nowożytnej.

Słowa kluczowe: Dembińscy; starostwo wolbromskie; genealogia; interczyzy (przed)ślubne XVIII wieku.

**Konrad Szymański, POSTAWY POLITYCZNE SZLACHTY WOJEWÓDZTWA
SANDOMIERSKIEGO W KONTEKŚCIE NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ
PANOWANIA AUGUSTA II**

Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

konrad.szymanski.92@gmail.com

Streszczenie: Okres panowania Augusta II cechuje duża dynamika wydarzeń, które w bezpośredni sposób dotykały województwo sandomierskie. Już sama elekcja przyniosła rozdźwięk w kraju, a i tutejsza szlachta nie w całości opowiedziała się za Wettynem. Dalsze lata panowania zaowocowały tragicznymi w skutkach procesami, np. Wojną Północną. Wraz z wydarzeniami lat 1715-17 stanowiły nie lada wyzwanie dla aktywnej samorządowo szlachty sandomierskiej. Warto zatem przyrzeć się tej tematyce i objaśnić jej aspekty.

Słowa kluczowe: szlachta; województwa sandomierskie; August II; Stanisław Leszczyński; wojna północna; Sejm Niemy.

Świetlik Katarzyna, ZOFIA ROMANOWICZÓWNA (1842-1935) – PORTRET
LWOWSKIEJ DZIAŁACZKI SPOŁECZNEJ, LITERATKI I PAMIĘTNIKARKI

Zakład Historii XIX wieku, Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach

kahna94@wp.pl

Streszczenie: Zofia Romanowiczówna, uczestniczka powstania styczniowego, zasłużona działaczka na niwie społecznej, aktywna członkini wielu lwowskich stowarzyszeń kobiecych, a także nauczycielka nie doczekała się w dzisiejszej historiografii monograficznego opracowania. Była ona autorką wielu cennych źródłowo pozycji o charakterze pamiętnikarskim, które stanowią podstawę pracy doktorskiej. Prócz nich wykorzystana została także spuścizna rękopiśmienna znajdująca się w zbiorach Lwowskiej Biblioteki Naukowej im. Wasyla Stefanyka, Centralnego Państwowego Historycznego Archiwum Ukrainy we Lwowie oraz Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. Referat poświęcony zostanie omówieniu przygotowanych już rozdziałów pracy doktorskiej.

Słowa kluczowe: Zofia Romanowiczówna, Lwów.

Paweł Woś, MIROSŁAW SICZYŃSKI – ZABÓJCA CZY BOHATER? ŚMIERĆ NAMIESTNIKA TŁEM KONFLIKTU POLSKO-UKRAIŃSKIEGO W GALICJI

Zakład Historii XIX wieku, Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach

guerry@wp.pl

Streszczenie: Galicja Wschodnia, mała ojczyzna Polaków i Ukraińców-Rusinów, stała się areną konfliktu, niemożliwego do rozwiązania metodami politycznymi. Dążenia do pełnej emancypacji narodowej ruchu ukraińskiego, wobec rosnącego nacjonalizmu obu stron, podsycanego przez prasę, kształtowały sylwetkę Mirosława Siczynskiego. „Pokarać człowieka, którego nikt nie może pokarać ani osiągnąć” – ta myśl doprowadziła narodowego działacza ukraińskiego do namiestnikowskiego pałacu. Punktem kulminacyjnym antagonizmu interesów narodowych było morderstwo polityczne Namiestnika największego kraju koronnego. Referat ukazuje postać Mirosława Siczynskiego, jego powiązania polityczne, motywy jakimi kierował się dokonując zamachu oraz tło konfliktu polsko-ukraińskiego na początku XX wieku.

Słowa kluczowe: Lwów; naród ukraiński.

**Katarzyna Zarosa, BUDOWNICTWO SAKRALNE W DIECEZJI KIELECKIEJ W
LATACH 1945-1989 – ZARYS PROBLEMATYKI BADAWCZEJ**

Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

kumor2@op.pl

Streszczenie: Referat stanowić będzie omówienie problemów badawczych związanych z przygotowywaną rozprawą na temat budownictwa sakralnego w diecezji kieleckiej w okresie PRL. Przedstawione zostaną kwestie dotyczące dziejów diecezji kieleckiej do 1989 r., jej struktur organizacyjnych i rozwoju sieci parafialnej po II wojnie światowej, a także najważniejsze kierunki i zmiany zachodzące w polityce wyznaniowej państwa w latach 1945-1989 oraz reakcje biskupów kieleckich na te wydarzenia. Analiza dotyczyć będzie także problematyki oszacowania potrzeb diecezji kieleckiej w zakresie inwestycji sakralnych oraz przebiegu ich realizacji z uwzględnieniem napotykanym przeszkód biurokratycznych i prawnych, pojawiających się w omawianym okresie.

Słowa kluczowe: budownictwo sakralne; diecezja kielecka; PRL.

Wojciech Zarosa, RYTUAŁ PRZYSIĘGI W ŚREDNIOWIECZU. WYBRANE ZAGADNIENIA

Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

wojzar93@gmail.com

Streszczenie: Wystąpienie dotyczyć będzie tematu podejmowanego w ramach pracy doktorskiej: *Przysięga w kulturze prawnej Polski średniowiecznej*. W referacie przedstawione zostanie jedno z zagadnień podejmowanych badań jakim jest rola rytuału przysięgi w średniowieczu. Podstawowym założeniem powstającej pracy doktorskiej jest bowiem przekonanie o fundamentalnym znaczeniu rytuału w sferze prawnej, symbolicznej i komunikacyjnej. Ukazane zostaną najważniejsze sposoby składania przysięgi, przede wszystkim w oparciu o źródła z terytorium średniowiecznej Polski. Wystąpienie zostanie uzupełnione również o prezentacją wybranych źródeł ikonograficznych.

Słowa kluczowe: przysięga; rytuały; kultura prawna; średniowiecze.

Agnieszka Zięba-Dąbrowska, STAN BADAŃ NA TEMAT PROFESORÓW HISTORII LITERATURY POLSKIEJ W II RP

Zakład Historii XX wieku, Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach

agni.zieba@interia.pl

Streszczenie: Na trzecim roku studiów doktoranckich autorka intensywnie kontynuowała badania związane z rozprawą „Profesorowie historii literatury polskiej na katedrach uniwersyteckich w II RP”. Na bazie zebranego materiału w archiwach krajowych i zagranicznych (Lwów, Wilno) zostały zredagowane m.in. zagadnienia: pochodzenie społeczne profesorów, doktoraty i habilitacje, obsada katedr profesorskich, praca w grupach seminaryjnych. Nakreślony został ponadto udział uczonych w kołach naukowych, towarzystwach i instytucjach społeczno-kulturalnych. Ich współpraca z uniwersytetami zagranicznymi, a także popularyzacja badań. Odnotowano zaangażowanie tej grupy w walkach o niepodległość Polski. Ciekawie rysuje się życie rodzinne profesorów. Niektórzy z nich kontynuowali działalność naukową po wojnie. Praca zaawansowana jest w ponad 50%.

Słowa kluczowe: badania; rezultaty.

**Justyna Żebrowska, SYNOWIE ŁUKASZA OPALIŃSKIEGO (1612-1662),
MARSZAŁKA NADWORNEGO KORONNEGO, I ICH UDZIAŁ W ŻYCIU PUBLICZNYM
RZECZYPOSPOLITEJ**

Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

j.zebrowska@vp.pl

Streszczenie: Łukasz Opaliński (1612-1662), marszałek nadworny koronny, ceniony pisarz polityczny i czynny polityk, był uważany przez współczesnych za wzór obywatela. Jego synowie – Jan (1640-1?-1682) oraz Stanisław Łukasz (1643-1704) - doszli do godności dużo skromniejszych. Jan zmarł młodo w wieku ok. czterdziestu lat, natomiast związany z opozycją Łukasz nie cieszył się królewskimi względami. Referat prezentuje szczegółowo działalność publiczną obu synów Łukasza Opalińskiego w obszarze polityki, wojskowości i działalności fundacyjnej.

Słowa kluczowe: Opalińscy; Rytwiany.

SEKCJA NAUK SPOŁECZNYCH

NAUKI PRAWNE

Przemysław Brzozowski, POŁĄCZENIE SPÓŁEK BEZ PODWYŻSZANIA KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO

Szkoła Doktorska Nauk Społecznych, Uniwersytet w Białymstoku

p.brzozowski@uwb.edu.pl

Streszczenie: Referat skupia się na zagadnieniu połączenia spółek prawa handlowego bez jednoczesnego podwyższania kapitału zakładowego spółki przejmującej. Omówiona zostanie procedura uproszczona łączenia spółek ze szczególnym uwzględnieniem zmian legislacyjnych, które weszły w życie w dniu 1 marca 2020 r. Postawione zostanie pytanie czy w obecnym stanie prawnym nadal możliwe jest połączenie spółek prawa handlowego bez podwyższania kapitału zakładowego spółki przejmującej. Autor odniesie się również do dotychczasowych spostrzeżeń doktryny w omawianym zakresie.

Słowa kluczowe: połączenie spółek; połączenie uproszczone; kapitał zakładowy; prawo spółek; nowelizacja.

Jakub Dorosz-Kruczyński, CZY GMINA WIE ILU MA MIESZKAŃCÓW?

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

jdk05800@gmail.com

Streszczenie: Pojęcia „mieszkaniec jednostki samorządu terytorialnego” oraz „wspólnoty samorządowe” mają zasadnicze znaczenie dla polskiego prawa samorządowego. Nazwami tymi posługują się wszystkie ustrojowe ustawy samorządowe już w swoich pierwszych artykułach, które zawierają przepis następującej treści: „Mieszkańcy gminy/powiatu/województwa tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową.”. Tym samym istota polskiego samorządu terytorialnego wyraża się w tym, że jednostki samorządu terytorialnego są przymusowymi zrzeszeniami osób fizycznych. Można powiedzieć, że ich istotą są ludzie, a nie obszar geograficzny jaki obejmują. W judykaturze utrwaliło się przekonanie, że nazwa „mieszkaniec” powinna być wykładana poprzez odwołanie do przepisów prawa cywilnego, a konkretnie do art. 25 kodeksu cywilnego, który to przepis definiuje pojęcia „miejsca zamieszkania”. Przykład takiego rozumowania został wyrażony w jednym z wyroków NSA: „Mieszkańcem gminy jest osoba fizyczna przebywająca na terytorium gminy z zamiarem stałego pobytu. Stałego zamieszkania danej osoby w określonym miejscu nie ocenia się wyłącznie według jej zameldowania na pobyt stały, lecz na podstawie faktów świadczących o jej stałym przebywaniu w tej miejscowości. Brak zameldowania nie pozbawia osoby stale zamieszkującej w gminie statusu członka wspólnoty gminnej.” (wyrok NSA z dnia 2 lipca 2014 r., I OSK 1054/14, LEX nr 1511825). Tym samym instytucja mieszkańca „jednostki samorządu terytorialnego” została maksymalnie odformalizowana. Fakt bycia „mieszkańcem” jest niezależny od jakiegokolwiek czynności urzędowej z uwagi na oparcie takiego statusu o dwa elementy, które są uzależnione tylko od woli i faktycznych działań zainteresowanej jednostki. Taki stan rzeczy uniemożliwia efektywne ewidencjonowanie „mieszkańców jednostek samorządu terytorialnego. W praktyce wcale powszechną stała się sytuacja w której jedna osoba fizyczna, w różnych ewidencjach ma wpisane różne miejsca zamieszkania. Stąd w praktyce wykonywania przez samorząd części zadań zupełnie nieprzydatny okazuje się rejestr mieszkańców prowadzony przez gminy „rejestr mieszkańców” na podstawie ustawy o ewidencji ludności. Rejestr ten zawiera dane dotyczące miejsca stałego osób fizycznych, stąd odnośną kategorią jest „zameldowanie”, a nie „zamieszkanie”. Tymczasem adres zamieszkania danej osoby nie musi pokrywać się z jej adresem zameldowania. Stąd pojawia się pytanie: w jaki sposób władze danej j.s.t. mogą dowiedzieć się ilu mieszkańców zamieszkuje taką jednostkę? Niniejszy referat ma być próbą udzielenia odpowiedzi na to pytanie.

Słowa kluczowe: mieszkaniec; miejsce zamieszkania; zameldowanie; rejestr mieszkańców.

Magdalena Łukawska, POZYCJA PRAWNA RZECZNIKA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW. STUDIUM ADMINISTRACYJNOPRAWNE

Instytut Nauk Prawnych, Wydział Prawa i Nauk Społecznych, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

magdalena.anna.lukawska@onet.pl

Streszczenie: W swojej rozprawie doktorskiej analizuje instytucje Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców i ten temat pragnę przybliżyć na Forum doktorantów. Do głównego zadania Rzecznika MŚP należy stanie na straży praw i interesów przedsiębiorców przed administracją publiczną. Problemy jakie pragnę poruszyć odnoszą się do efektywności i skutków działań Rzecznika MŚP. Do najważniejszych należy ocena skutków wprowadzonej instytucji dla najliczniejszej w gruncie rzeczy grupy przedsiębiorców w Polsce, a także ustalenie pozycji ustrojowej Rzecznika MŚP. Głównym celem badań jest analiza pozycji prawnej Rzecznika MŚP w strukturach administracji publicznej na tle pozycji innych organów o podobnych kompetencjach w aparacie administracji publicznej oraz przedstawienie jego kompetencji w sferze ochrony praw przedsiębiorców. Jednym z celów jest, także analiza poziomu efektywności kompetencji Rzecznika MŚP w sferze kształtowania stosunków małych i średnich przedsiębiorców w perspektywie 4 lat funkcjonowania tej instytucji. Ponadto zasadnicza jest eksplikacja dotychczasowych działań podejmowanych przez Rzecznika MŚP w poszczególnych sferach kompetencyjnych z uwzględnieniem branż gospodarki a następnie ocena czy i w jaki sposób przyczyniły się one do poprawy pozycji przedsiębiorców w relacjach z organami administracji gospodarczej.

Słowa kluczowe: Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców; Konstytucja Biznesu; sektor małych i średnich przedsiębiorców.

Marika Marciniak, TEORETYCZNE ASPEKTY DYREKTYW JAKO DWUSTOPNIOWEGO ŹRÓDŁA PRAWA

Katedra Prawa Unii Europejskiej, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Marii-Curie-Skłodowskiej

mmarciniak@poczta.umcs.lublin.pl

Streszczenie: Unia Europejska reprezentuje swą *sui generis* strukturą monistyczny system. Uznaje się bowiem, iż rzeczony system jest oparty na umowach międzynarodowych, które są częścią prawa krajowego. Pomimo, iż ratyfikacja Traktatu z Lizbony usystematyzowała instrument dwustopniowego stanowienia prawa, to nadal niesie on wiele problemów dla władzy ustawodawczej krajów członkowskich. Celem niniejszego wystąpienia jest przedstawienie aspektów teoretyczno-prawnych dyrektyw. Omawiany proces ma istotne znaczenie w procesie przyjmowania prawa dla polityk wyłącznych, gospodarczych a także tzw. *passarelles*. Rozważaniom zostanie poddany art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej z punktu teorii prawa. Wątkami pobocznymi wystąpienia będzie procedura notyfikacji oraz zwykła procedura ustawodawcza. W celu całościowego omówienia autor wskaże na alternatywne metody przyjęcia prawa UE w kraju członkowskim.

Słowa kluczowe: stanowienie prawa; źródła prawa UE; dyrektywa; procedura ustawodawcza; procedura notyfikacji; implementacja.

Łukasz Presnarowicz, KARTY PODARUNKOWE W OBRODIE KONSUMENCKIM ORAZ ZWIĄZANE Z NIMI ZAGROŻENIE NARUSZENIA ZBIOROWYCH INTERESÓW KONSUMENTÓW

Katedra Prawa Własności Intelektualnej i Prawa Gospodarczego Publicznego, Pracownia
Prawa Gospodarczego Publicznego, Wydział Prawa, Uniwersytet w Białymstoku

lukaszpresnarowicz@wp.pl

Streszczenie: Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom konsumentów przedsiębiorcy wprowadzają w swoich sklepach karty podarunkowe. Wydaje się to być dobrym pomysłem m.in. na prezent, jak również powoduje wsparcie konkretnego przedsiębiorcy. Autor pragnie przybliżyć zagadnienie dotyczące kart podarunkowych nie tylko w Polsce, ale również w innych krajach. Zagadnienia teoretyczne zostaną wsparte rozważaniami dotyczącymi ewentualnych zagrożeń dla zbiorowych interesów konsumentów. Wystąpienie zostanie ubogacone również przeglądem najważniejszego orzecznictwa oraz stanowiskami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Słowa kluczowe: konsument; ochrona zbiorowych interesów konsumentów; UOKiK.

POLITYKA I ADMINISTRACJA

Angelika Czajkowska, WEWNĘTRZNY EMPLOYER BRANDING A LOJALNOŚĆ PRACOWNIKÓW SEKTORA IT

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Szkoła Doktorska

angelika.maria.czajkowska@gmail.com

Streszczenie: Celem referatu jest prezentacja wpływu wewnętrznego employer branding na lojalność pracowniczą w sektorze IT. Hipoteza badawcza jest następująca: „Realizacja działań z zakresu wewnętrznego employer branding warunkuje lojalność pracowników sektora IT”. Aby ją zweryfikować przeprowadzono badania jakościowe w postaci analizy danych zastanych. Sektor IT to popularna branża, która oferuje wysokie zarobki i duże możliwości rozwoju zawodowego. Specjaliści chcą również cały czas się rozwijać i poznawać nowe technologie. Aby kreować ich lojalność warunkowaną przez zadowolenie i zaangażowanie niezbędne jest m.in. przeprowadzenie działań z zakresu wewnętrznego employer branding. Powinny być one spójne z motywatorami specjalistów, takimi jak m.in. atrakcyjne motywatory płacowe i pozapłacowe, dobra atmosfera pracy, a także odpowiednia polityka ścieżek kariery oraz awansów wewnętrznych. Działania te wpływają na postrzeganie organizacji przez pracowników i kształtują ich wzajemne relacje.

Słowa kluczowe: employer branding; lojalność pracownicza; motywatory pracowników; sektor IT.

Małgorzata Grzaba, WYKORZYSTANIE UBEZPIECZEŃ I INSTRUMENTÓW POCHODNYCH W ZARZĄDZANIU RYZYKIEM POGODOWYM UPRAW OZIMYCH

Kolegium Finansów, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

malgorzata.grzaba@gmail.com

Streszczenie: Wiele podmiotów gospodarczych zajmujących się między innymi uprawą roli bezpośrednio styka się ze skutkami ryzyka pogodowego i poszukuje najlepszych rozwiązań w celu jego ograniczenia. W ostatnich latach oprócz tradycyjnych instrumentów ubezpieczeniowych coraz częściej nabywa się pogodowe instrumenty pochodne pozwalające na ograniczenie wpływu ryzyka pogodowego na funkcjonowanie gospodarstw rolnych. Podstawowym celem referatu jest porównanie potencjalnych korzyści oraz poniesionych strat wynikających z wykorzystania ubezpieczeń i instrumentów pochodnych w zarządzaniu ryzykiem pogodowym upraw ozimych.

Słowa kluczowe: ubezpieczenia; ryzyko pogodowe, rynek ubezpieczeń; instrumenty pochodne; instrumenty pogodowe.

Lesya Ratushna, OPODATKOWANIE OSÓB PRAWNYCH NA UKRAINIE

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Wydział Finansów

lesya.ratushna@gmail.com

Streszczenie: Istniejący system opodatkowania dochodów osób prawnych na Ukrainie wymaga reformy. Dziś, gdy Ukraina staje się państwem demokratycznym z gospodarką rynkową, mechanizm podatkowy musi zapewniać odpowiedni poziom płatności na rzecz funduszy państwowych, wraz z optymalnym obciążeniem podatkowym osób fizycznych i prawnych. Na tym etapie ukraiński system podatkowy nie spełnia określonych kryteriów, posiada szereg poważnych problemów (wysoki udział szarej strefy, niewystarczający poziom automatyzacji mechanizmu podatkowego, trudności w kontrolowaniu płatności podatków i opłat z powodu ich dużej zmienności, nieefektywnego systemu ulg podatkowych). Sytuacja ta nie sprzyja społeczno-gospodarczemu rozwojowi państwa oraz utrudnia procesy integracyjne Ukrainy. 20 listopada 2018 r. PwC i Grupa Banku Światowego opublikowały wyniki wspólnego badania „Paying taxes 2019”. To coroczne badanie ocenia łatwość płacenia podatków w 190 krajach na całym świecie. Według świeżo opublikowanego rankingu Ukraina zajmuje 54 miejsce. Przesunęła się w dół listy o jednaście miejsc w porównaniu do roku poprzedniego (w badaniu „Paying taxes 2018” Ukraina zajęła 43 miejsce). Slava Vlasov, partner w PwC Ukraine, komentując wyniki badania, powiedział: „W ubiegłym roku nie było większych zmian w ustawodawstwie podatkowym na Ukrainie, jednak ta względna stabilność wpłynęła na ranking naszego kraju, ponieważ większość krajów uczestniczących wdrożyła pewne reformy podatkowe. Z roku na rok, badanie pokazuje wyraźny trend na całym świecie w kierunku zmniejszenia czasu spędzanego przez firmy na rachunkowości podatkowej. Jednak na Ukrainie ten wskaźnik jest o 1,5 wyższy niż w innych krajach Europy i Azji Środkowej, co oznacza, że mamy największe pole do poprawy. Usprawnienie wymogów sprawozdawczych i uproszczenie formularzy podatkowych i faktur, rezygnacja z papierowej dokumentacji oraz dalsza automatyzacja interakcji między przedsiębiorstwami a władzami fiskalnymi powinny pozostać priorytetowymi celami rządu w sferze podatkowej”.

Słowa kluczowe: system opodatkowania; podatkowa reforma.

Anna Robak, WIZERUNEK PREZYDENTA ANDRZEJA DUDY W TELEWIZJI POLSKIEJ W OKRESIE PANDEMII COVID – 19. OD BOHATERA DO WIELKIEGO NIEOBECNEGO

Instytut Nauk Politycznych, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Śląski w Katowicach

anna.robak.93@gmail.com

Streszczenie: Referat podejmuje próbę analizy, w jaki sposób przedstawiany był w Telewizji Polskiej prezydent Andrzej Duda w okresie przedwyborczym (tj. marzec – maj 2020) oraz obecnie. W pierwszym ze wspomnianych okresie był on obecny znacznie częściej i starał się on wykorzystywać zainteresowanie mediów w kampanii wyborczej. Obecnie, kiedy trwa t.zw. druga fala pandemii nie stoi on już w pierwszym szeregu na froncie walki z wirusem. Celem niniejszej pracy jest dokonanie charakterystyki wizerunku Andrzeja Dudy, jaki kreowany był w Telewizji Polskiej w okresie marzec – maj 2020 oraz analizy, w jaki sposób mógł on wpłynąć na wynik wyborów prezydenckich. Kolejny cel to znalezienie prawdopodobnego wyjaśnienia, dlaczego obecnie prezydent właściwie prawie całkowicie zniknął z mediów.

Słowa kluczowe: wizerunek polityczny; media.

Mehmet Sevgin, APPLYING BEHAVIORAL ECONOMICS INTO PUBLIC POLICY: BEHAVIORAL PUBLIC POLICIES

The Institute of Political Sciences, The Faculty of Social Sciences, University of Wrocław

sevgin.mehmet92@gmail.com

Streszczenie: In this research, it is aimed to analyze the importance and the influence of behavioral economics into public policies. It will be discussed whether the applications of behavioral economics and the findings of it (cognitive biases and heuristics) can bring better outcomes than traditional methods in some public policy designs. Hence, some examples from the literature that analyze the influence of behavioral economics into public policy designs will be presented with their empirical findings. Furthermore, the nudge theory and its application examples will be presented with the works of Behavioral Insight Teams (BITs) from all over the world in the last section of this research. The main goal of public policy is to provide an efficient market structure for individuals and firms. Therefore, when there is a market failure such as public goods, externalities, information asymmetries, policymakers should eliminate it. Policymakers can eliminate these failures in several ways. For instance, the policymakers can shift the market prices to the equilibrium point (the point where the demand and supply curves intersect) by taxing or subsidizing, or they can arrange the output level of goods produced in the market environment. Recent research done by behavioral economists demonstrates that there is another cause of market efficiency that occurs due to a lack of individuals' cognitive abilities. Hence, it is suggested that this inefficiency also should be fixed by the governments. Nevertheless, even in the case of perfect market structure, governments' intervention design based on cognitive biases and heuristics might be efficient since these interventions might make some individuals better off while making no one worse off.

Słowa kluczowe: Behavioral Economics; Cognitive Biases and Heuristics; Behavioral Public Policies; Nudge.

Wiktoria Smółkowska, PHUBBING – WSPÓŁCZESNE NIEBEZPIECZEŃSTWO DLA RELACJI SPOŁECZNYCH. BADANIE EKSPRYMENTALNE

Instytut Psychologii, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Śląski w Katowicach

wiktoria.smolkowska@us.edu.pl

Streszczenie: Smartfony mogą paradoksalnie pogorszyć relacje osobiste, jak i samopoczucie jednostek. Celem naukowym projektu jest zbadanie metodą eksperymentalną zjawiska phubbingu obserwowanego i deklarowanego w kontekście uważności, samokontroli i strategii radzenia sobie ze stresem. Phubbing jest zjawiskiem natury społecznej, polegającym na tym, że jednostka patrzy na swój telefon komórkowy i korzysta z niego podczas rozmowy czy przebywania z innymi ludźmi, uciekając od komunikacji interpersonalnej.

Słowa kluczowe: phubbing; uważność; samokontrola; strategie copingowe; eksperyment.

Tomasz Wieteska, ANALIZA POTENCJAŁU TECHNOLOGICZNEGO CHIN W
KONTEKŚCIE RYWALIZACJI ZE STANAMI ZJEDNOCZONYMI W
CYBERPRZESTRZENI

Zakład Studiów nad Bezpieczeństwem, Instytut Studiów Międzynarodowych, Wydział Nauk
Społecznych, Uniwersytet Wrocławski

tmwiet@gmail.com

Streszczenie: Kwestie dotyczące cyberbezpieczeństwa i nowych technologii coraz częściej wskazywane są jako oś sporu w stosunkach dwustronnych pomiędzy Chińską Republiką Ludową a Stanami Zjednoczonymi. Łączą się one z polityką gospodarczą i zagraniczną, dotyczą również takich obszarów, jak konkurencja militarna czy działalność wywiadowcza. Perspektywa badawcza, którą przyjąłem w mojej pracy doktorskiej, odnosi się do neorealizmu ofensywnego. W rozprawie doktorskiej chciałbym wykazać, że Chiny dążą do osiągnięcia przewagi technologicznej nad USA, chcąc osiągnąć korzyści zarówno w aspekcie gospodarczym, jak i militarnym, co bezpośrednio przekłada się na kwestie związane z bezpieczeństwem narodowym.

Słowa kluczowe: sztuczna inteligencja; 5G; Chiny; USA; Internet Rzeczy.

Artur Wiśniewski, POLITICAL AND ECONOMIC CHANGES IN EGYPT AND TUNISIA
AFTER ARAB REVOLUTION

Instytut Polityki Międzynarodowej i Bezpieczeństwa, Wydział Prawa, Administracji i
Zarządzania, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

arturwisniewski@vp.pl

Streszczenie: The rise to power of terrorists in Egypt after the Arab Revolution caused dissatisfaction not only on the part of international opinion, but also on the Egyptians themselves. The transformation, which was to result in peace and democracy, ultimately caused an economic and political crisis in the country. Tunisia, where it all started, has chosen a more effective path, but it too is still facing many difficulties. An additional element is the religion of Islam, which complicates a lot, deeply influencing the lives of Arabs and the attitudes of politicians. The purpose of this presentation is to show the changes that took place in Egypt and Tunisia after 2011.

Słowa kluczowe: terrorism; political changes; economic changes; Arab Revolution.

Jakub Wołynec, THE STRATEGIC CULTURE OF THE UNITED KINGDOM AFTER THE COLD WAR

Katedra Stosunków Międzynarodowych, Instytut Nauk o Polityce i Administracji, Wydział
Politologii i Dziennikarstwa, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

jakub.wolynec@o2.pl

Streszczenie: The proposed PhD thesis entitled *The Strategic Culture of the United Kingdom after the Cold War* combines an important European power, the UK, with an interesting concept of strategic culture in the post-Cold War context. The research problem of the thesis encompasses the question of what are the key identifiable characteristic features of the strategic culture of the UK and whether, and to what extent, they influence the formulation and implementation of the UK's post-Cold War security policy.

Słowa kluczowe: strategic culture; United Kingdom; security policy.

Rafał Zajęcki, THE IMPORTANCE OF PUBLIC DIPLOMACY IN SHAPING THE INTERNATIONAL IMAGE OF POLAND AND SWEDEN IN 2004-2020

Division of Scandinavian Studies, Institute of International Relations and Public Policies,
Faculty of Law and Social Sciences, Jan Kochanowski University in Kielce

rafal.zajacki@phd.ujk.edu.pl

Streszczenie: The subject of research as part of a doctoral dissertation is the phenomenon of public diplomacy and its impact on shaping the international image of Poland and Sweden in 2004-2020. Public diplomacy, which is a relatively new form of foreign policy implementation in the international arena, will be analysed with regard to its importance and usefulness, taking into account its selected dimensions like economic, self-governmental, civic, cultural, historical, scientific, and sport ones. The main goal is to make an attempt to answer the following research question: to what extent does public diplomacy influence the international image of Poland and Sweden? To achieve the main goal, some specific goals will be applied, such as determining the impact of public diplomacy on the image of Poland and Sweden and pursuance of their national interests in the field of economy, self-government, civil society, culture, history, science, and sport; as well as measuring the effectiveness and quality of selected public diplomacy activities carried out by these two countries.

Słowa kluczowe: public diplomacy; soft power; nation branding; Poland; Sweden.

PEDAGOGIKA

Jolanta Bożyk, MEDIALNA SOCJALIZACJA DO TERRORYZMU. AL-AQSA TV I „PIONIERZY JUTRA”

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie

Jbd206@aps.edu.pl

Streszczenie: Tematyka wystąpienia dotyczy socjalizacji palestyńskich dzieci do terroryzmu, która prowadzona była przez należącą do Hamasu telewizję Al-Aqsa, w ramach specjalnego dziecięcego programu pt. „Pionierzy jutra”. Hamas znajduje się na liście organizacji terrorystycznych USA i Unii Europejskiej. Ze środków Hamasu finansowane są m.in.: meczety, szkoły, kluby sportowe, gdzie trwa nieustanna radykalizacja, indoktrynacja dzieci. Uczy się je, że najwyższą cnotą jest śmierć dla Allaha. W styczniu 2006 roku, Hamas uruchomił stację telewizyjną Al-Aqsa. W latach 2007–2009, na jej antenie emitowany był program pt. „Pionierzy Jutra”, skierowany do najmłodszych widzów. Przedstawiony w formacie edukacyjnego programu dla dzieci, prowadzony był przez jedenastoletnią dziewczynę oraz kostiumowe postacie zwierząt, które kolejno ponosiły w nim śmierć. Program poruszał treści takie jak znaczenie codziennej modlitwy i picia mleka oraz dżihad, niechęć do Izraela i świata zachodniego.

Słowa kluczowe: socjalizacja; edukacja; terroryzm; Hamas.

Elżbieta Klima, MIĘDZYPOKOLENIOWY PRZEKAZ KULTURY ŻYCIA RODZINNEGO W ŚWIETLE OSÓB OSADZONYCH W ARESZTACH ZAKŁADACH KARNYCH

Instytut Pedagogiki i Psychologii, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach

elzklima@gmail.com

Streszczenie: Celem badań jest przybliżenie pojęcia kultury życia rodzinnego, ustalenie i przeanalizowanie jej elementów składowych, oraz odniesienie tych elementów do środowiska rodzinnego osób osadzonych w aresztach i zakładach karnych. Badania ujawnią nie tylko najistotniejsze elementy składowe kultury życia rodzin osadzonych składające się na obraz ich życia, w tym pochodzenie społeczne, specyficzność ich myślenia i działania, panujące w nich obyczaje, atmosferę rodzinną, style wychowawcze, sposoby spędzania czasu, ale i wskażą kryminogenne determinanty w rodzinach osób osadzonych oraz wykażą jakie elementy tej kultury są transmitowane na kolejne pokolenie. Wyniki tych badań, nie tylko pozwolą skonstatować specyficzną ontologię kultury życia rodzinnego osadzonych, ale i będą pomocne do opracowania efektywnych programów naprawczych w tym do terapii osadzonych i ich rodzin a także do opracowania i podjęcia pragmatycznych działań profilaktycznych wobec rodzin zagrożonych przestępstwem.

Słowa kluczowe: kultura życia rodzinnego; osoba osadzona; rodzina; przekaz międzypokoleniowy.

Aleksandra Joanna Lewandowska, BADANIA NEURONAUKOWE W PEDAGOGICE RESOCJALIZACYJNEJ

Szkoła Doktorska Nauk Społecznych, Uniwersytet w Białymstoku

lewandowska@uwb.edu.pl

Streszczenie: Celem niniejszej pracy jest odnalezienie zastosowań wyników badań neuronaukowych dla rozwiązań wypracowywanych w ramach pedagogiki resocjalizacyjnej. W tym celu przeanalizowano dostępne wyniki badań opisane w artykułach naukowych dotyczące zachowań agresywnych, impulsywnych i aspołecznych. Skupiono także uwagę na badaniach przeprowadzonych na grupach osób, które weszły w konflikt z prawem. Analiza dostępnych badań umożliwia dostrzeżenie bezpośrednich związków między neuronauką, a resocjalizacją. Ponadto, istniejące koncepcje teoretyczne pozwalają na umiejscowienie neuronauk na pograniczu działów pedagogiki. Konkluzją niniejszej pracy jest przedstawienie tez dotyczących użyteczności badań neuronaukowych w pedagogice resocjalizacyjnej dla celów zarówno poznawczych, jak i terapeutycznych.

Słowa kluczowe: neuroresocjalizacja; kryminologia biopsychosocjalna; neuroterapia; resocjalizacja; kryminologia.

Marzanna Moćko, JAKOŚĆ PRZYWÓDZTWA EDUKACYJNEGO DYREKTORA SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Wydział Pedagogiczny i Artystyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

marzanna-m8@tlen.pl

Streszczenie: W analizie literatury tematu, jak również w przeprowadzonych badaniach naukowych, dowodzę o kluczowej roli dyrektora szkoły podstawowej w zarządzaniu zmianą. Dokonuję oceny jakości i roli dyrektora szkoły podstawowej w zarządzaniu wiedzą w szkole, bowiem sukces szkoły nie jest możliwy bez dobrego przywództwa. We współczesnej literaturze przedmiotu akcentuje się, że przywództwo i zarządzanie wzajemnie uzupełniają się w zakresie: zachowań, działań, wiedzy i umiejętności. Dowodzę, że skuteczność dyrektora jako osoby kierującej szkołą, zarządzającej nią i odpowiedzialnej za jej działalność dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą zależy w znacznej mierze od skuteczności jego przywództwa. Kluczowe wnioski, jakie wyciągam z tematu wiodącego pokazują, że motorem wszelkich zmian w szkole jest dyrektor szkoły. Powinien być zarówno jej menedżerem, a więc formułować plany i wprowadzać je w życie, koncentrować się na uzyskanych rezultatach, zajmować się strukturami i systemami oraz najbliższą przyszłością oraz utrzymaniem *status quo*, jak i liderem, który myśli długofalowo. Dyrektor szkoły może urzeczywistniać swoją osobistą wizję przewodzenia, realizując różne strategie. Wobec nowych paradygmatów oświatowych pojawiało się pytanie, na które szukam odpowiedzi: Jak kształcić dyrektora, nauczyciela do funkcjonowania w nowej, zmiennej i nieprzejrzystej rzeczywistości społecznej, pełnej paradoksów i ambiwalencji? Celem moich badań jest zebranie informacji, danych, a następnie zbadanie, poznanie i opisanie jakości przywództwa edukacyjnego w kontekście zachodzących szybkich zmian i oczekiwań społecznych. Wnioski końcowe realizowanych badań dotyczą kluczowych kompetencji dyrektora szkoły podstawowej, które powinny przebiegać w myśl idei: zrozumieć świat i umieć kierować sobą oraz uczyć się przez całe życie, po to, aby przygotować się do szybko zmieniającej się rzeczywistości i małą przewidywalnej przyszłości. Spośród dużej liczby funkcji i ról dyrektora szkoły podstawowej, najważniejszą z jego umiejętności staje się obecnie zdolność i gotowość do ciągłego uczenia się, najlepiej przez całe życie. W skutecznym zarządzaniu należy współcześnie zmierzyć się z brutalną rzeczywistością, ustanowić kulturę dyscypliny, której częścią będzie dokonywanie właściwych działań, połączyć skromność osobistą z potężną profesjonalną wolą.

Słowa kluczowe: przywódca edukacyjny; dyrektor szkoły; wizja; cele; wprowadzanie zmiany; organizacja ucząca się.

Iwona Przewoźnik, WSPIERANIE UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH U MŁODZIEŻY ZAGROŻONEJ NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM

Zakład Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji, Instytut Pedagogiki i Psychologii, Wydział
Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

iwonprzewdor@o2.pl

Streszczenie: Najbliższym człowiekowi środowiskiem społecznym jest instytucja rodziny i instytucja edukacji. O istocie trudności związanych z adaptacją jednostki w strukturach społeczno-gospodarczych stanowi osamotnienie podyktowane słabością instytucji rodziny, kruchością struktury przestrzeni publicznej, jak i prywatnej przedsiębiorczości. Środowisko rodzinne, reprezentujące skrajne bieguny zachowań rodzicielskich, wzajemnych stosunków emocjonalno-społecznych, standardów ekonomicznych, uwarunkowań organizacyjno-funkcjonalnych życia rodzinnego mogą wywierać wpływ negatywny na rozwój jednostki. Akceptacja, wzajemna miłość, serdeczność, ciepło domowe, dialog, porozumiewanie się między członkami rodziny budują pozytywny klimat społeczny w rodzinie i tym samym sprzyjają rozwijaniu się poprzez doświadczanie pozytywnych kompetencji społecznych. Pozytywny wpływ kontaktów rodzinnych, jak i kontaktów rówieśniczych spełnia na ogół w środowisku człowieka funkcje profilaktyczną, stając się „swoistą” płaszczyzną oporu powstrzymującą przed zachowaniami problemowymi, ryzykownymi, antyspołecznymi. Jednocześnie rozwijanie zdolności, zainteresowań niweluje niekorzystne oddziaływanie czynników oddziałujących na dorastającą młodzież. Celem przygotowanej rozprawy jest diagnoza kompetencji społecznych i wsparcie skierowane do młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym. W ramach prowadzonych badań pozyskane zostały informacje w ankietach na temat kompetencji społecznych, oczekiwań i potrzeb w zakresie procesu wsparcia młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym. Wskazane jest personalistyczne wspieranie w kształtowaniu kompetencji, wartości pracy, rozwijanie zainteresowań, predyspozycji, pasji, uzdolnień i kompetencji młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym.

Słowa kluczowe: kompetencje społeczne; wsparcie; zagrożenie niedostosowaniem społecznym.

Magda Wieteska, ZNACZENIA PRZYPISYWANE DOŚWIADCZANIU MIŁOŚCI PRZEZ SENIORÓW. ANALIZA NARRACJI KOHABITANTÓW W OKRESIE PÓŹNEJ DOROSŁOŚCI W PERSPEKTYWIE KONCEPCJI POZYTYWNEGO STARZENIA SIĘ

Zakład, Instytut, Wydział, Uczelnia: Zakład Poradownstwa, Instytut Pedagogiki, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych, Uniwersytet Wrocławski

mag.wieteska@gmail.com

Streszczenie: Miłość i bliskość należą do ważnego obszaru ludzkiej działalności. W pedagogice rodziny rzadko pojawia się jednak problematyka miłości doświadczanej przez seniorów, zwłaszcza tych, którzy tworzą nieformalne związki i w nich pozostają. Tę widoczną lukę chciałabym uzupełnić własnymi badaniami, wpisującymi się w dydaktykę biograficzną – uczenie się „ukierunkowane na rozwój emocjonalny, refleksyjność, kreatywność jednostki” (Semków, 2008:125). Taka edukacja rozwija postawy prospołeczne, empatię i tolerancję, spełnia także funkcje terapeutyczne.

Słowa kluczowe: dwuskładnikowa teoria miłości Sternberga; style przywiązania; pokolenie *silver tsunami*; badania biograficzne.

SEKCJA NAUK MEDYCZNYCH I NAUK O ZDROWIU

NAUKI O ZDROWIU

Agnieszka Dębska, POCZUCIE WŁASNEJ SKUTECZNOŚCI A POZIOM SAMOOCENY U OSÓB NIEWIDOMYCH I SŁABOWIDZĄCYCH

Zakład Profilaktyki Społecznej, Instytut Zdrowia Publicznego, Collegium Medicum,
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

debska.agnieszkaa@gmail.com

Streszczenie: Uznanie niewidzenia i słabo wzroczności, za jeden z głównych problemów zdrowia publicznego na całym świecie, daje impuls do podejmowania badań z obszaru niepełnosprawności wzrokowej. Głównym celem badań była analiza występowania związku między poczuciem własnej skuteczności a poziomem samooceny u osób niewidomych i słabowidzących. Badaną populację stanowiły osoby niewidome i słabowidzące w wieku 30-55 lat. W badaniu wzięło udział 216 osób z niepełnosprawnością wzroku. Badanie zostało przeprowadzone z wykorzystaniem trzech narzędzi badawczych: dwóch wystandaryzowanych kwestionariuszy ankiety - Poczucia własnej skuteczności-GSES i Skali Samooceny - SES oraz autorskiego kwestionariusza ankiety. W wyniku zestawienia ze sobą wyników GSES i SES, obrazującego zależność między tymi zmiennymi, wykazano że korelacja była dodatnia o bardzo dużej sile. Analiza wyników badań wskazuje że wraz ze wzrostem poczucia własnej skuteczności wzrastał poziom samooceny osób niewidomych i słabowidzących.

Słowa kluczowe: niepełnosprawność sensoryczna, osoba niewidoma, osoba słabowidząca, poczucie własnej skuteczności, samoocena.

Kamila Fortunka, OCENA STANU WIEDZY I POTRZEBY EDUKACJI PERSONELU PIELĘGNIARSKIEGO NA TEMAT ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH

Collegium Medicum, Szkoła Doktorska Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

kamilafortunka@gmail.com

Streszczenie: Zakażenia szpitalne stanowią olbrzymi problem dla placówek medycznych na całym świecie. Najważniejszym wektorem transmisji zakażeń w szpitalu są ręce personelu medycznego, dlatego odpowiednia ich higiena stanowi istotną metodę prewencji. Niezbędne jest więc podnoszenie przez pielęgniarki kwalifikacji zawodowych, dzięki czemu chroniony będzie nie tylko pacjent, ale i one same. Stopień przestrzegania zasad higieny rąk przez personel pielęgniarski jest nadal niezadowalający, w związku z tym niezbędne jest wprowadzenie multimodalnej strategii. Tylko świadoma postawa wobec możliwych zagrożeń może ograniczyć występowanie zakażeń szpitalnych. Celem badania będzie ocena wiedzy pielęgniarek i ich zachowań w zakresie higieny mycia rąk, zakażeń szpitalnych i ich profilaktyki oraz przerywania dróg transmisji drobnoustrojów. Na podstawie powyższych badań zostanie postawione pytanie, jak bardzo i na jakim poziomie potrzebna jest edukacja personelu pielęgniarskiego w zakresie tych zagadnień.

Słowa kluczowe: zakażenie szpitalne, personel pielęgniarski, wiedza, edukacja

Katarzyna Grzanka, WPŁYW TYPU TRENINGÓW I AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ NA
MARKERY ODPORNOŚCI U OSÓB STARSZYCH : SYSTEMATYCZNY PRZEGLĄD
LITERATURY.

Collegium Medicum, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

katarzynagrzanka@o2.pl

Streszczenie: Odporność u osób starszych obniża się istotnie od szóstej dekady życia. Wraz z obniżeniem odporności na drobnoustroje u osób starszych, zwiększa się m.in. ryzyko infekcji układu oddechowego, reaktywowania się zakażeń wirusowych (np. półpasiec), obniżenia prędkości odpowiedzi komórkowej na patogeny. Odporność osób starszych związana jest nieliniowo z aktywnością fizyczną, jej rodzajem, intensywnością aktywności fizycznej oraz wydolnością samego organizmu. Przykładem mogą być nowotwory piersi, gdzie u kobiet po mastektomii stosowane są najczęściej treningi aerobowe, które mogą obniżyć intensywność stanów zapalnych, obniżając tym samym objawy po zastosowaniu np. chemioterapii. Celem pracy jest odpowiedź na pytanie dotyczące typu aktywności fizycznej oraz wielkości natężenia, które jest niezbędne do zwiększenia odporności u osób starszych. Przeszukano 4 bazy naukowe, znajdując 110 prac naukowych. Ostatecznej analizie zostało poddanych 8 prac naukowych. Interwencje podzielono na trzy rodzaje, aerobowe (N=3), Siłowe (N=2), Aerobowo-siłowe (N=3).

Słowa kluczowe: immunologia, geriatryka, aktywność fizyczna, systematyczny przegląd literatury, aerobowo-siłowe

Sylwia Janecka, CECHY SOMATYCZNE I SKŁAD CIAŁA U DZIECI ZE SKOLIOZĄ I POSTAWĄ SKOLIOTYCZNĄ

Zakład fizjoterapii, Instytut Fizjoterapii, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach

sylwia_janecka@o2.pl

Streszczenie: W pracy podjęto próbę analizy cechy somatyczne i skład ciała u dzieci ze skoliozą i postawą skoliotyczną w wieku 9-10 lat. Głównym ich celem jest zbadanie jaka istnieje zależność pomiędzy cechami somatycznymi i składem ciała a skoliozą i postawą skoliotyczną, jak przedstawiają się parametry cech somatycznych i składu ciała u dzieci ze skoliozą oraz postawą skoliotyczną, jaki typ skolioz dominuje w badanej grupie dzieci, jaka zachodzi różnica w zakresie cech somatycznych i składu ciała u dzieci ze skoliozą z dziećmi z postawą skoliotyczną. Badania dowodzą, że w chwili obecnej występowanie błędów w postawie ciała jest coraz powszechniejsze. Dodatkowo dzieci wykazują nadmierną masę ciała i brak aktywności ruchowej co w dużej mierze przekłada się na częstsze występowanie wad postawy.

Słowa kluczowe: skolioza, postawa solistyczna, skład ciała, cechy somatyczne.

Piotr Jaworski, WADY STÓP A RÓWNOWAGA STATYCZNA U SENIORÓW

Instytut Nauk o Zdrowiu, Collegium Medicum, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach;

jawor19_94@o2.pl

Streszczenie: Kontrola postawy ciała oraz jej stałe utrzymywanie to proces złożony. Powiązany jest on z układem wzrokowym, układem mięśniowym oraz z ośrodkowym układem nerwowym. Choroba lub proces starzenia mogą być przyczyną pogorszenia sprawności układu kontroli równowagi, co prowadzi do osłabienia stabilności, czego skutkiem są upadki, które mogą powodować poważne urazy. Prawidłowe ukształtowanie stóp ma bardzo duże znaczenie- każde odchylenie od normy w budowie stóp może być powiązane z nieprawidłowościami w obrębie innych części ciała. Zatem w kompleksowej diagnostyce należy badać również stopy.

Słowa kluczowe: wady stóp, równowaga, upadki

Katarzyna Maj-Gnat, OCENA RÓŻNIC POZIOMU WSPARCIA A POZIOMEMU STRESU ZWIĄZANEGO Z ROZPOCZĘCIEM EDUKACJI SZKOLNEJ U RODZICÓW DZIECI NEUROTYPOWYCH I WYKAZUJĄCYCH ZABURZENIA INTEGRACJI SENSORYCZNEJ (SI)

Instytut Nauk Medycznych, Collegium Medicum, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

katmaj777wp.pl@wp.pl

Streszczenie: Zdrowie jest wypadkową wielu czynników. Obecna wizja zdrowia łączy wszelkie aktywności podejmowane na rzecz własnego zdrowia jak również zdrowia najbliższych. Badania wielu autorów pokazują, iż pewne kwestie związane z promocją zdrowia są ograniczane przez brak świadomości lub przez panujący system. W Polsce do najnowszych i najbardziej wszechstronnych metod terapeutycznych należy metoda integracji sensorycznej. Jest ona praktykowana u dzieci z trudnościami w szkole, zaburzeniami psychoruchowymi czy z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego. Celem pracy jest analiza związków pomiędzy poziomem wsparcia a poziomem stresu związanego z rozpoczęciem edukacji szkolnej u rodziców dzieci neurotypowych i wykazujących zaburzenia integracji sensorycznej (SI). Badania zostały wykonane na grupie 187 osób. Badania zostały przeprowadzone z wykorzystaniem trzech standaryzowanych kwestionariuszy oraz jednego kwestionariusza ankiety własnej.

Słowa kluczowe: integracja sensoryczna; wsparcie

Marta Mierzwa-Molenda, OCENA RÓŻNIC STABILNOŚCI POSTURALNEJ U PACJENTÓW PO UDARZE MÓZGU

Collegium Medicum, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach;

marta.mierzwa-molenda@ujk.edu.pl

Streszczenie: Celem badania była ocena różnic stabilności posturalnej osób po krwotocznym i niedokrwiennym udarze mózgu. Zakwalifikowano 98 pacjentów i wykonano Test Stabilności w pozycji stojącej, na platformie Biodex Balance SD. Wykazano istotne różnice ($p=0,03$) w stabilności posturalnej na podstawie zmiennej Q1 (procent czasu przebywania w kwadrancie -prawe przodostopie). Wyższe wartości odnotowano wśród badanych po udarze krwotocznym mózgu u mężczyzn (28,8 %) i kobiet (44,7%) w stosunku do mężczyzn (11,1%) i kobiet (22,2%) po udarze niedokrwiennym. Pozostałe badane zmienne nie wykazały istotnych różnic ($p>0,05$). Zmienna Q1 Testu Stabilności ujawniła u wszystkich badanych, przesunięcie CoP w obszar prawego przodostopia, procentowo nasilone u pacjentów po udarze krwotocznym mózgu, głównie w grupie kobiet. Statyczna ocena stabilności posturalnej pacjentów po udarze mózgu dostarcza dane o zakresie korekcji w kolejnych etapach fizjoterapii.

Słowa kluczowe: stabilność posturalna, udar mózgu

Magdalena Pietraszkiewicz , ZACHOWANIA ZDROWOTNE I JAKOŚĆ ŻYCIA MATEK W ZALEŻNOŚCI OD SPOSOBÓW KARMIENTA NIEMOWLĄT

Collegium Medicum Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

pietraszkiewicz.magda@gmail.com

Streszczenie: Karmienie piersią odgrywa istotną rolę w zachowaniu zdrowia i jakości życia matki. Poprawia wskaźniki zdrowotne we wszystkich populacjach kobiet na świecie. Sposób żywienia matki oraz przestrzeganie przez nią określonych zachowań zdrowotnych w okresie okołoporodowym oraz w okresie karmienia piersią to ważne czynniki mające wpływ nie tylko na prawidłowy rozwój dziecka, ale także na jej zdrowie. Ogólnoświatowa literatura nadal prezentuje niewystarczającą liczbę badań dotyczących korelacji między karmieniem piersią a występowaniem pewnych zachowań zdrowotnych oraz stylu i jakości życia kobiet. Celem pracy jest analiza zależności pomiędzy zachowaniami zdrowotnymi i jakością życia matek a sposobem karmienia niemowląt (naturalnym lub sztucznym). Wybór pomiędzy karmieniem naturalnym a sztucznym odgrywa istotną rolę dla matki w szerokopojętym aspekcie zdrowotnym. Wciąż jednak brak badań dotyczących jednoznacznych wpływu rodzaju karmienia na zachowania zdrowotne i jakość życia kobiet po porodzie. Jakość życia stała się jednym z istotnych elementów zdrowia. Mimo rosnącej liczby narzędzi do pomiaru jakości życia brakuje wytycznych do ich stosowania, jak również oceny dla kobiet ciężarnych i po porodzie. Nie ma też prawidłowych i niezawodnych programów, mierzących jakość życia kobiet karmiących naturalnie i mlekiem modyfikowanym. Do stworzenia różnych metod profilaktycznych są potrzebne dalsze badania w celu skonstruowania i potwierdzenia „skali pomiarowej jakości życia kobiety po porodzie”.

Słowa kluczowe: karmienie piersią; jakość życia, zachowania żywieniowe, karmienie niemowląt

Renata de Pourbaix, OCENA POZIOMU PRZECIWCIAŁ POSZCZEPIENNYCH ANTY
HBS PRZECIWKO WIRUSOWEMU ZAPALENIU WĄTROBY TYPU B W WYBRANEJ
POPULACJI ZASZCZEPIONEJ RÓŻNYMI PREPARATAMI W WIELOLETNIEJ
OBSERWACJI

Collegium Medicum Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

renatade@onet.eu

Streszczenie: Szacuje się, że na Świecie żyje około 2 miliardy ludzi, którzy aktualnie są lub w przeszłości byli zakażeni HBV. Celem rozprawy jest retrospektywna ocena poziomu przeciwciał poszczepiennych anty HBs przeciwko WZW typu B w wybranej populacji zaszczepionej różnymi preparatami w wieloletniej obserwacji. Praca opiera się na analizie danych zawartych w dokumentacji medycznej pacjentów. Badaniem zostało objętych około 120 pacjentów wybranych ZOZ, którzy zostali zaszczepieni przeciwko WZW różnymi preparatami. We wszystkich grupach upłynęło kilka lat od wakcynacji. Dane uzyskane na bazie dokumentacji medycznej zostaną następnie poddane analizie zależnie od rodzaju przyjętej szczepionki, schematu szczepienia oraz czasu, który upłynął od wakcynacji. Przewiduję, że poziom przeciwciał poszczepiennych anty-HBs u pacjentów zaszczepionych różnymi preparatami, może się różnić w zależności od rodzaju przyjętej szczepionki i odstępu czasu po szczepieniu.

Słowa kluczowe: WZW typu B, poziom przeciwciał poszczepiennych

Tomasz Sikorski , WPŁYW DWUZADANIOWYCH AKTYWNOŚCI NA GENETYCZNE MARKERY STARZENIA SIĘ

Collegium Medicum, Szkoła Doktorska Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

tomasz.sikorski@phd.ujk.edu.pl

Streszczenie: Genetyczne markery starzenia się to zazwyczaj zmiana struktury, sekwencji lub ekspresji materiału genetycznego. Jedną z możliwości oceny procesu starzenia się będzie więc aktywność telomerazy i jej zmiana poprzez zastosowany program fizjoterapeutyczny, która wpływa na długość telomerów. Na podstawie przeprowadzonych badań będzie można udowodnić czy trening dwuzadaniowy zwiększa możliwości motoryczno-motoryczne lub motoryczno-poznawcze korelując z aktywnością telomerazy i długością telomerów, zaprzeczając lub potwierdzając ich słuszności w programach treningowych przeciwdziałających starzeniu się. Planowana jest 6 miesięczna interwencja (randomizowane badanie kontrolne) w trakcie, której w każdym tygodniu będą wykonywane 3 treningi dwuzadaniowe przez grupę badaną oraz 3 treningi aerobowe przez grupę kontrolną. Planowane jest objęcie badaniami osób po 65. roku życia. Przed oraz po interwencji zostaną pobrane próbki krwi na podstawie, których zostanie określona zmiana aktywności telomerazy.

Słowa kluczowe: trening dwuzadaniowy, aktywność telomerazy

Anita Sowińska, OCENA WZORCA CZWORAKOWANIA U NIEMOWLĄT ROZWIJAJACYCH SIĘ TYPOWO ORAZ ATYPOWO

Collegium Medicum UJK

sowinska20@gmail.com

Streszczenie: Czworakowanie jest kamieniem milowym w rozwoju niemowlęcia, który dostarcza dużo informacji o rozwoju ośrodkowego układu nerwowego. Ocena wzorców ruchowych w trakcie tej aktywności jest często stosowana w trakcie ogólnej oceny rozwoju psychoruchowego. Typowy wzorzec czworakowania zakłada, że kończyny po przekątnej mają tendencję do poruszania się razem, a kończyny tożsame wykonują odmienną aktywność.

Słowa kluczowe: Czworakowanie, rozwój psychoruchowy, opóźnienie rozwoju motorycznego

Jolanta Stępnik, CZYNNIKI DETERMINUJĄCE ZABURZENIA SNU U OSÓB LECZONYCH NERKOZASTĘPCZO

Collegium Medicum, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

jolantastepnik@gmail.com

Streszczenie: Zaburzenia snu są częstym problemem zgłaszanym przez pacjentów dializowanych. Prowadzą do licznych negatywnych konsekwencji psychicznych i somatycznych. Deprywacja snu może nasilać manifestację chorób współistniejących, zwiększać chorobowość oraz być istotnym czynnikiem wpływającym na nasilenie objawów towarzyszących niewydolności nerek. Bliższe poznanie patogenezы oraz czynników modulujących ilość i jakość snu, zwłaszcza takich, które potencjalnie mogą być modyfikowalne, może wpłynąć na poprawienie jakości życia pacjentów oraz pośrednio przyczynić się do polepszenia stanu zdrowia chorych leczonych nerkozastępczo. Grupę badawczą stanowią pacjenci poddawani dializoterapii z powodu przewlekłej niewydolności nerek. Badaniem zostało objętych 136 osób poddawanych leczeniu od co najmniej 6 miesięcy. Praca ma na celu bliższe poznanie patogenezы zaburzeń snu oraz analizę czynników mających wpływ na nasilenie tego problemu u pacjentów dializowanych.

Słowa kluczowe: zaburzenia snu; przewlekła niewydolność nerek

Andrzej Szczepanek, WYSTĘPOWANIE BAKTERII *LEGIONELLA* W OBIEKTACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Instytutu Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum UJK w Kielcach

andrzejszczepanek@op.pl

Streszczenie: Zmiany klimatu, stylu życia, rozwój nowoczesnych technologii mogą powodować, iż patogeny dawniej nieistotne z epidemiologicznego punktu widzenia stają się poważnym problemem zdrowotnym. Osoby przebywające w budynkach wyposażonych w instalację wodociągową lub klimatyzację, korzystające z basenów oraz urządzeń wytwarzających aerozol wodny narażone są na bakterie z rodzaju *Legionella*. W 2016 roku w 28 krajach Unii Europejskiej oraz Islandii i Norwegii odnotowano 7069 przypadków legionelozy (4921 przypadki w 2011 r.) z czego 8% stanowiły infekcje w placówkach ochrony zdrowia. Celem podjętych badań jest określenie wpływu wybranych czynników na występowanie bakterii *Legionella* w szpitalach i domach pomocy społecznej na terenie województwa świętokrzyskiego. W wyniku badań zostanie również ustalony stopień kolonizacji bakteriami *Legionella* instalacji wody ciepłej szpitali i domów pomocy społecznej w latach 2014 - 2018.

Słowa kluczowe: Legionella, Legioneloza, szpitale

Paweł Szymanik, PLASTROWANIE MIĘŚNI POŚLADKOWYCH CHORYCH PO UDARZE MÓZGU

Collegium Medicum Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

pawel.szymanik@o2.pl

Streszczenie: Udar to nagła strata czynności neurologicznych w mózgu spowodowana przez krwotok lub niedokrwienie. Zaburzenia chodu są najpoważniejszą konsekwencją udaru. Kluczowa jest odbudowa funkcji poudarowego chodu. Działanie tapingu polega na oklejaniu specjalnym nierozciągliwym tapem i podkładem w celu ograniczenia ruchomości czy korekcji. Dzięki tapingowi mięśnia pośladkowego wielkiego zwiększa się zakres wyprostu biodra, co poprawia symetryczność kroku.

Słowa kluczowe: udar mózgu, zaburzenia chodu, taping, pośladkowy wielki

Sylwia Uniejewska, WPŁYW DŁUGOTRWAŁEGO STRESU ORAZ CZYNNIKÓW UCIĄŻLIWYCH I SZKODLIWYCH W PRACY PIEŁĘGNIAREK OPERACYJNYCH NA POZIOM WYPALENIA ZAWODOWEGO

Zakład Profilaktyki Społecznej, Instytut Zdrowia Publicznego, Collegium Medicum,
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

swu72@gazeta.pl

Streszczenie: Pielęgniarki instrumentariuszki na blokach operacyjnych, są w szczególny sposób narażone na działanie stresu. Długotrwałe występujący stres w pracy przyczynia się do występowania chorób somatycznych i psychosomatycznych, jak również wyzwała zespół wypalenia zawodowego. Obciążenie zawodowe pielęgniarek instrumentariuszek bloków operacyjnych nie ograniczają się tylko do występowania stresu. W swojej pracy spotykają się one z licznymi czynnikami szkodliwymi i uciążliwymi. W przygotowanej rozprawie uwzględnione będą takie czynniki fizyczne, jak: hałas, mikroklimat i natężenie światła w zakresie widzialnym. Przebadane przez akredytowane laboratorium. Badaniami objęto 110 pielęgniarek instrumentariuszek województwa świętokrzyskiego . W pracy wykorzystano testy; LBQ, PSS10, MINI- COPE, CECS, oraz ankietę własnej konstrukcji.

Słowa kluczowe: wypalenie zawodowe, czynniki uciążliwe, szkodliwe, stres

Magdalena Wasik, OCENA JAKOŚCI USŁUG ZDROWOTNYCH ZWIĄZANYCH Z ORDYNOWANIEM LEKÓW PRZEZ PIEŁĘGNIARKI W PLACÓWKACH PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ

Collegium Medicum, Szkoła Doktorska Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

magdalena.wasik@phd.ujk.edu.pl

Streszczenie: Pielęgniarki w Polsce od stycznia 2016 roku uzyskały możliwość ordynowania leków. Z doświadczeń innych krajów wynika, iż rozszerzone kompetencje pielęgniarek przynoszą korzyści nie tylko dla pacjentów, ale całego systemu opieki zdrowotnej. Wpływa to między innymi na skrócenie czasu oczekiwania na wizytę lekarską oraz większy dostęp do świadczeń zdrowotnych. Przeprowadzone badanie będzie dostarczało przede wszystkim wiedzy na temat stopnia zadowolenia z wprowadzonych uprawnień oraz ich wpływu na jakość opieki nad pacjentem w placówkach Podstawowej Opieki Zdrowotnej w województwie świętokrzyskim. W pracy zostanie wykorzystana metoda sondażu diagnostycznego. Jednym z narzędzi będzie kwestionariusz ankiety własnej konstrukcji skierowany do pacjentów, pielęgniarek oraz lekarzy. Kolejnym narzędziem jakie zostanie zastosowane w pracy to Skala Uogólnionej Własnej Skuteczności (GSES) autorstwa R. Schwarzer, M. Jerusalem będąca adaptacją Z. Jurczyńskiego oraz metoda Servqual.

Słowa kluczowe: ordynowanie leków; pielęgniarstwo; pacjent

Monika Wawszczak-Kasza , ROLA KARBOKSYPEPTYDAZY W MECHANIZMIE POWSTAWANIA OSTREGO ZAPALENIA TRZUSTKI

Katedra Medycyny Zabiegowej Z Pracownią Genetyki Medycznej, Instytut Nauk Medycznych,
Collegium Medicum, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach;

mwawszczak@ujk.edu.pl

Streszczenie: Stwierdza się, że mutacje w genach *CPA1*, *SPINK1*, *PRSS1-PRSS2*, *CTRC* mogą zwiększać ryzyko wystąpienia chorób trzustki. Celem pracy była analiza częstości występowania mutacji w genie karboksypeptydazy w grupach pacjentów z rakiem trzustki, ostrym zapaleniem trzustki oraz wśród zdrowych wolontariuszy. Analiza obejmowała DNA wyizolowane z krwi obwodowej 301 pacjentów z ostrym zapaleniem trzustki o różnej etiologii, 64 pacjentów z rakiem trzustki oraz 184 kontroli. Identyfikacji pojedynczych mutacji w eksonach 5,6,8 i 9 oraz sąsiadujących sekwencjach intronowych dokonano przy użyciu metody sekwencjonowania Sangera. Analizowano częstość występowania w badanych grupach oraz współwystępowanie mutacji. Ogółem w badanych grupach wykryto 239 różnych mutacji. Scharakteryzowano mutacje charakterystyczne dla danych grup badanych, łącznie 43 mutacje dla grupy pacjentów z rakiem trzustki, 79 mutacji dla pacjentów z ostrym zapaleniem trzustki oraz 55 mutacji w grupie osób zdrowych. Mutacje w genie *CPA1* mogą zwiększać ryzyko występowania ostrego zapalenia trzustki i raka trzustki. Dalsza analiza mutacji w genie *CPA1* oraz w innych genach predysponowanych jako kluczowe w etiologii ostrego zapalenia trzustki i raka trzustki może w przyszłości pozwolić na stworzenie panelu mutacji kluczowych we wczesnym wykrywaniu i profilaktyce chorób trzustki.

Słowa kluczowe: ostre zapalenie trzustki, rak trzustki, karboksypeptydaza

Grzegorz Witkowski, ROLA KOMPETENCJI W PROCESIE ZARZĄDZANIA PERSONELEM MEDYCZNYM

Instytut Zdrowia Publicznego Wydział Collegium Medicum, UJK w Kielcach

Grzesiek_wit@icloud.com

Streszczenie: Zarządzanie zasobami ludzkimi, jest trudną i wymagającą sztuką zwłaszcza jeżeli mowa o personelu medycznym. Każda osoba podległa menadżerowi jest specjalistą, posiada pewien wachlarz kompetencji i umiejętności, oraz często odmienny sposób patrzenia na świat. Na barkach menadżera spoczywa umiejętne zarządzanie personelem, zwłaszcza w coraz częściej występujących sytuacjach gdy brakuje rąk do pracy oraz specjalistycznego sprzętu. Coraz większą rolę przypisuje się kompetencją jakie powinna posiadać osoba obejmująca stanowisko kierownicze. Można wyróżnić dwa różne spojrzenia na kompetencje menadżerskie, Amerykańskie oraz brytyjskie. Od tego czy menadżer ochrony zdrowia posiada niezbędne kompetencje w dużym stopniu zależy jak skutecznie oraz efektywnie zarządza personelem medycznym.

Słowa kluczowe: Zarządzanie zasobami ludzkimi, personel medyczny, kompetencje, komunikacja

Agnieszka Zawadzka, AKCEPTACJA CHOROBY A WYSTĘPOWANIE ZABURZEŃ LĘKOWYCH I OBJAWÓW DEPRESYJNYCH U CHORYCH Z NAPADOWYMI ZABURZENIAMI RYTMU SERCA

Zakład Profilaktyki Społecznej, Instytut Zdrowia Publicznego, Collegium Medicum,
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

agnieszka.zawadzka.p@wp.pl

Streszczenie: Akceptacja choroby prowadzi do aktywnego zachowania wobec przewlekłych schorzeń, co kluczowo wpływa na proces terapeutyczny. Napadowe zaburzenia rytmu serca, zaliczane do chorób przewlekłych, mogą znacząco obniżyć jakość życia człowieka, powodować groźne powikłania oraz prowadzić do przedwczesnej śmierci. Celem badań była analiza związków pomiędzy akceptacją choroby a występowaniem zaburzeń lękowych oraz objawów depresyjnych u chorych z napadowymi zaburzeniami rytmu serca. Badania przeprowadzono w grupie 171 pacjentów z zaburzeniami rytmu serca. W badaniach wykorzystano pięć narzędzi badawczych, z których cztery to wystandaryzowane kwestionariusze (AIS, STAI, HADS-M, BECK), oraz autorski kwestionariusz ankiety. Wyniki badań wskazały silną korelację ujemną pomiędzy akceptacją choroby a występowaniem zaburzeń lękowych i objawów depresyjnych. Niższy poziom objawów depresyjnych oraz niższy poziom lęku charakteryzuje wyższy poziom akceptacji choroby.

Słowa kluczowe: akceptacja choroby, napadowe zaburzenia rytmu serca, zaburzenia lękowe, objawy depresyjne

SEKCJA NAUK ŚCISŁYCH I PRZYRODNICZYCH

NAUKI FIZYCZNE

Abhipsa Acharya, SEARCH OF THE CRITICAL POINT OF STRONGLY INTERACTING MATTER USING NEGATIVELY CHARGED HARDRONS

Institute of Physics, Faculty of Natural Science, Jan Kochanowski University

abhipsa.acharya@cern.ch

Abstract: NA61/SHINE experiment at the CERN SPS studies the properties of strongly interacting matter performing measurements of particle production in proton-proton, proton-nucleus and nucleus-nucleus collisions at various beam momenta. My work focuses on the intermittency analysis of negative hadrons produced in Pb+Pb interactions at 30A GeV/c. I will also present the results on simulation of the influence of Pb target impurities on the produced particles' multiplicity fluctuations.

Keywords: Target-impurity simulation, Critical Point, Heavy-Ion collision, intermittency, SSFM

Haradhan Adhikary, SEARCHING FOR THE CRITICAL POINT OF STRONGLY INTERACTING MATTER VIA PROTON INTERMITTENCY

Institute of Physics, Natural Science, Jan Kochanowski University

haradhan.adhikary@cern.ch

Abstract: NA61/SHINE experiment at the CERN SPS studies the properties of strongly interacting matter performing measurements of particle production in proton-proton, proton-nucleus and nucleus-nucleus collisions at various beam momenta. One of the main goals is the search for the critical point by studying fluctuations of proton multiplicity distribution, that can be revealed by scaled factorial moments in transverse momentum space. Up to now, my research has focused on the analysis of Pb+Pb interactions at 30A GeV/c.

Keywords: Critical Point, Heavy-Ion collision, intermittency, SSFM

Łukasz Jabłoński, OBSERVATION OF TWO-ELECTRON ONE-PHOTON X-RAY
TRANSITIONS IN COLLISIONS OF SLOW HIGHLY CHARGED XENON IONS WITH
METALS

Department of Atomic Physics and Nanophysics, Institute of Physics, Faculty of Natural
Sciences, Jan Kochanowski University of Kielce

l.jablonski@ujk.edu.pl

Abstract: The electron beam ion source (EBIS) producing highly charged ions (HCI) offers unique possibilities to study the interaction of HCI with surfaces. In such collisions the „hollow” atoms are created, which deexcite by various processes including interatomic Coulombic decay (ICD), internal dielectronic excitation (IDE) and a cascade of Auger and radiative transitions. We report here on the first observation of the Two-Electron One-Photon (TEOP) X-ray transitions, which were measured in interaction of slow Xe^{26+} ions with metallic beryllium surface. We show that TEOP process, which was predicted by Heisenberg in 1925 and observed by Wölfli *et al.* in 1975, contributes to the relaxation of “hollow” atoms formed in collisions of HCI with surfaces.

Keywords: highly charged ions; X-ray transition; Two-Electron One-Photon

Shahriyar Jafarzade, AXIAL TENSOR MESONS WITHIN EXTENDED LINEAR SIGMA MODEL

Institute of Physics, Jan Kochanowski University of Kielce

shahriyar.jzade@gmail.com

Abstract: (Axial tensor mesons are the chiral partners of the experimentally well-established spin-2 tensor mesons. Experimentally, there is no information about this meson family except the strange member of it. We present some predictions for the masses and several decay rates for these mesons based on the extended Linear Sigma Model which works quite well for other meson families. We hope these new predictions will be useful for future experimental investigations.)

Keywords: Axial Tensor mesons, extended Linear Sigma Model

Regina Stachura, ANALYSIS OF PHYSICO-CHEMICAL PROPERTIES OF NANOLAYERS MODIFIED WITH LOW-ENERGY XE IONS

Institute of Physics, Jan Kochanowski University, Uniwersytecka 7, 25-406 Kielce, Poland

regina.stachura@phd.ujk.edu.pl

Abstract: Research on the design and manufacture of materials with new physico-chemical properties, in particular materials using nanometric structures, is of fundamental importance for the development of functional electronics. One of the promising novel techniques for producing materials containing nanometric structures is the bombardment of the surface of metal and semiconductor nanolayers with a beam of low-energy, highly charged ions (HCI). However, in order to successfully implement the novel material produced by this technique in real applications, it is necessary to fully understand its physical and chemical properties, as well as the ability to control these properties in the manufacturing process [2]. The main aim of our studies is to determine changes in morphology and physico-chemical properties of nanolayers caused by their irradiation by low-energy, highly charged Xe ions. In order to investigate these changes surface sensitive X-ray spectroscopy methods are applied. In the presented studies synchrotron radiation induced X-ray reflectometry method (SR-XRR) was used for characterization of morphology (density, thickness and roughness) of TiO₂ nanolayers, deposited on Si substrate, not implanted, and implanted with low-energy highly charged Xe^{q+} (q = 25, 35) ions at the Kielce EBIS facility (Jan Kochanowski University, Kielce, Poland). The SR-XRR measurements were performed at Elettra Synchrotron X-ray fluorescence beamline, using synchrotron X-ray beam with energy 6.0 keV. The results showed, that the thicknesses of the TiO₂ nanolayers obtained from the reflectivity curves using direct, Fourier and full curve fitting methods agree within the experimental uncertainty with the declared thicknesses. As expected it was found that the measured density of the TiO₂ nanolayers ($3.2 \pm 0.3 \text{ g/cm}^3$) is much lower than density of the bulk TiO₂ (3.78 g/cm^3 – anatase, 4.23 g/cm^3 – rutile). The results obtained for irradiated samples suggest possible amorphization and smoothing of the TiO₂ nanolayers surface due to HCI-nanolayer surface interaction but this finding needs further investigation and comparison of the results with a measurements obtained with other surface sensitive X-ray techniques.

Keywords: X-ray reflectometry, Synchrotron radiation, morphology, HCI irradiation

Enrico Trotti, GLUEBALL-GLUEBALL SCATTERING WITHIN AN EFFECTIVE APPROACH

Institute of Physics, Jan-Kochanowski University,

Abstract: We investigate the scalar glueball-glueball scattering by using an effective Lagrangian for the dilaton. We evaluate the tree-level scattering length for the s-wave as well as the phase-shifts for the s, d, and g waves. We also investigate how the unitarization affects the result for the scattering length and phase shifts. It turns out that it can be very important if the interaction among glueballs is sufficiently strong. Within this context, we also discuss the possible emergence of a glueball-glueball bound state. Finally, we also show that heavier glueballs do not affect the results that we obtain. Glueball-glueball scattering can be measured on the lattice, thus allowing to univicolally fix the dilaton potential by a proper comparison of theoretical and lattice results.

Keywords: Glueball; scattering; tree-level; partial wave; unitarization

NAUKI CHEMICZNE

Laura Frydel, SYNTHESIS AND APPLICATION OF CARBON-HALLOYSITE ADSORBENTS FOR THE REMOVAL OF PHENOL AND ITS DERIVATIVES FROM WATER

Department of Physical and Theoretical Chemistry, Institute of Chemistry, Faculty of Natural Sciences, Jan Kochanowski University

laura.frydel@gmail.com

Abstract: Phenol and its derivatives usually pollute the environment. These compounds are ingredients of hand soaps, dental products and skin creams. Due to their widespread use in industry, they are detected in the environment, mainly aquatic. It has been shown that phenol and its derivatives have a harmful effect on living organisms, therefore it is important to monitor the concentration of these compounds in the environment and carry out their effective degradation from the environment. Adsorption is one of the most effective methods of removing phenol and its derivatives from the environment. The synthesis of halloysite-carbon adsorbents was performed. The parameters of the porous structure were determined using the Micromeritics ASAP 2020 volumetric adsorption analyzer. Infrared absorption spectra were obtained using a Fourier transform spectrophotometer (FTIR). Preliminary adsorption studies were also performed.

Keywords: phenol; disinfectants; adsorption, halloysite

Mateusz Garbacz, PHOTOREDOX COUPLING OF FUNCTIONALIZED VINYL BROMIDES – TOWARDS VARIETY OF BIOLOGICALLY ACTIVE COMPOUNDS

Institute of Organic Chemistry, Polish Academy of Sciences, Warsaw

mgarbacz@icho.edu.pl

Abstract: Recent advances in visible light-mediated, transition metal-catalyzed chemical reactions encouraged us to develop novel strategies towards highly functionalized chiral allylic alcohols and amines. Our approach is mostly based on *chiral pool* compounds, which secures excellent *e.e.* values (>98%), even for challenging compounds. The broad scope of this reaction allowed us to synthesize several biologically active compounds.

Keywords: organic chemistry, enantioselective synthesis, photoredox catalysis

Paula Garbacz, SYNTHETIC STRATEGIES TOWARDS CARBON NANOBELTS

Institute of Organic Chemistry, Polish Academy of Sciences, Warsaw

paula.nalepa@icho.edu.pl

Abstract: Synthesis of carbon nanobelts (CNB) is a very challenging task in organic chemistry. CNBs are defined as molecules that represent sidewall segments of carbon nanotubes (CNTs), which consist solely of fully fused hexagonal benzene rings and possess a continuous double-stranded cylindrical framework. These compounds have not only attracted chemists due to their exotic structures, but also their unique electronic structure, physical, chemical properties and potential applications in material science and supramolecular chemistry. The stability of final product determines whether the target CNBs can be isolated or not. To be able to obtain final products, chemists must overcome three major steps: (i) a macrocyclization step, (ii) a belt-forming step (ladderization), and (iii) strain-inducing step(s). Sometimes more than one of these steps may be realized in a single reaction process. The careful design of these steps is crucial to the success of the synthesis of CNBs.

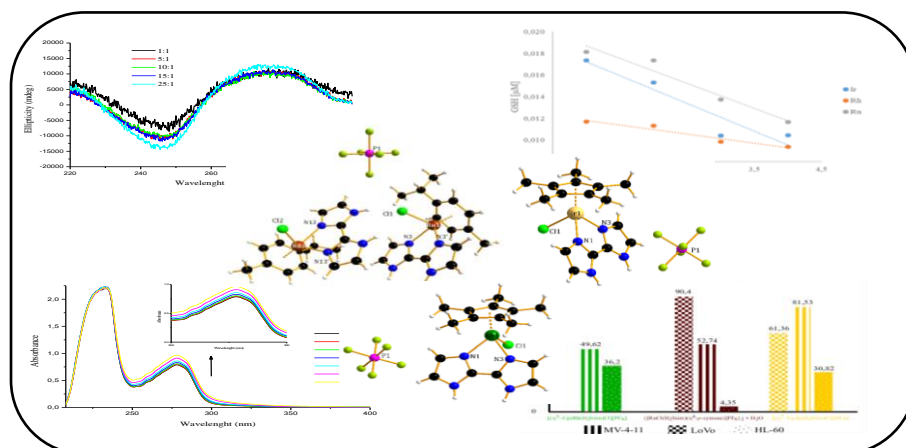
Keywords: nanobelt, nanotube, zig-zag, macrocyclization, organic chemistry

Agnieszka Gilewska, SYNTHESIS, STRUCTURE, CYTOTOXICITY AND INTERACTION WITH BIOLOGICAL TARGETS OF D⁶ RUTHENIUM, RHODIUM AND IRIIDIUM HALF-SANDWICH COMPLEXES

Inorganic Chemistry Division, Institute of Chemistry, Faculty of Natural Sciences, Jan Kochanowski University in Kielce

agnieszka5052@wp.pl

Abstract: In this presentation, we present half-sandwich ruthenium, rhodium and iridium complexes containing 2,2'-biimidazole (H₂biim). Three new complexes {[RuCl(H₂biim)(η⁶-*p*-cymene)]PF₆]₂·H₂O (**1**), [(η⁵-Cp)RhCl(H₂biim)]PF₆ (**2**), [(η⁵-Cp)IrCl(H₂biim)]PF₆ (**3**) were fully characterized by CHN, X-ray diffraction analysis, UV–Vis, FTIR and NMR spectroscopies. The complexes exhibit a typical pseudooctahedral piano-stool geometry.

The cytotoxic activities of the compounds were examined in the four human cancer cell lines and normal mouse fibroblasts. The investigated complexes showed no cytotoxic effects towards the normal cell line compared to cisplatin (IC₅₀ 2.20 μg). To predict a binding mode, we explored the potential interactions of the metal complexes with CT-DNA and protein using UV absorption and circular dichroism. The obtained data suggest that the complexes could interact with CT-DNA via an outside binding mode. Moreover, binding of the complexes with the GSH via UV–Vis was determined.

Keywords: Organoruthenium(II); Organorhodium(III); Organoiridium(III); 2,2'-biimidazole; Antitumor activity.

Patrycja Ledwoń, DESIGN, SYNTHESIS AND BIOLOGICAL INVESTIGATION
OF NEW PEPTIDES AND PEPTIDOMIMETICS PREVENTING SKIN DAMAGE

Department of Bioorganic Chemistry, Faculty of Chemistry, Wrocław University of Science
and Technology, Wrocław, Poland

patrycja.ledwon@pwr.edu.pl

Abstract: Serpins (**serine protease inhibitors**) is the gene family including peptides with similar structure but showing different activity. Their crucial role is to control the action of proteases, enzymes involved in peptide bond hydrolysis. Considering already described sequence with relevant anti-aging functions, S-A1-III peptide was chosen for further investigations. Its shorter fragment has been selected as a core of new peptidomimetics with structural modifications, including incorporation of heterocyclic moiety. Computational methods and *in silico* calculations provided valuable indications for the design of new compounds. Therefore, unusual fluorescent properties and specific interactions with enzyme active site were obtained. Synthesized peptidomimetics will be then examined as potential neutrophil elastase inhibitors, followed by *in vitro* experiments on cell cultures to check their potential applicability in the cosmeceutical field.

Keywords: peptides; peptidomimetics; cosmeceuticals; enzyme inhibitors

Paweł Rogala, THE ADVANTAGES OF PHOTOCATALYTIC DEGRADATION OF ANILINE AND SELECTED CHLOROANILINE DERIVATIVES WITH THE APPLICATION OF HALLOYSITE PHOTOCATALYSTS

Department of Physical and Theoretical Chemistry, Institute of Chemistry, Faculty of Natural Sciences, Jan Kochanowski University in Kielce

pawel.krzysztof.rogala@o2.pl

Abstract: Aniline and its chlorine derivatives get into the environment and living organisms in various ways. These compounds show a strong mutagenic and carcinogenic effect. The methods of removing these compounds from the natural environment include: photocatalytic degradation, adsorption and biodegradation processes. Photocatalysts, including TiO₂ and α -Fe₂O₃, are used in photocatalytic processes. Their application for this purpose has many disadvantages, such as high production cost, toxicity and poor adsorption of the tested compounds on their surface. One way to improve their effectiveness is the application of carriers. The article presents the influence of the photocatalyst carrier on the efficiency of the photocatalytic removal of aniline and its chlorinated derivatives. As a carrier, halloysite was used - an aluminosilicate mineral characterized by low toxicity, high specific surface area and easy modification. The use of acid-activated halloysite as a photocatalyst carrier significantly improves the properties of TiO₂ and α -Fe₂O₃ photocatalysts. Products indicating the mineralization of the tested compounds in the process were qualitatively determined by capillary electrophoresis.

Keywords: support, clay mineral, nanocomposites, photodegradation, chloroanilines

Agnieszka Staśkiewicz, DESIGN AND SYNTHESIS OF CLICKED OXYTOCIN ANALOGS

Faculty of Chemistry, Department of Bioorganic Chemistry, Wrocław University of Science and Technology

agnieszka.staskiewicz@pwr.edu.pl

Abstract: The endogenous hormone oxytocin is produced in the hypothalamus and secreted into the bloodstream by the posterior pituitary gland. It exhibits a variety of biological effects on contractile and membrane-transport phenomena. Its sequence [Cys-Tyr-Ile-Gln-Asn-Cys]-Pro-Leu-Gly-NH₂ includes a disulphide bridge characterized as cross β -structure. The two β -turns, present in the peptide, are the point of departure for miscellaneous considerations comprising how the differential biological properties of natural peptides and particularly their synthetic congeners can be envisioned. With this idea in mind, we report herein the syntheses and optimization of i-to-i+5 side chain-to-side chain 4,1- and 1,4-disubstituted-[1,2,3]triazolyl bridged oxytocin, to study the effect of the substitution of the disulphide bond in the native hormone, with a [1,2,3]triazolyl moiety *via* azide-alkyne copper catalysed Huisgen cycloaddition (CuAAC) [1,2].

Daria Ślefarska, *IN VITRO* PROFILING OF VOLATILE ORGANIC COMPOUNDS
RELEASED AND CONSUMED BY GASTRIC CANCER CELL LINES (CLS-145 AND
HGC-27)

Institute of Chemistry, Jan Kochanowski University, Uniwersytecka 7G, PL-25406 Kielce,
Poland;

daria.slefarska@phd.ujk.edu.pl

Abstract: Analysis of volatile organic compounds (VOCs) released by the human body is a new approach for screening for various diseases, including cancer. Abnormal processes occurring in the body alter the levels of bodily VOCs and this change can be detected via the analysis of VOC profiles. The strategic goal of this research was to determine the volatile metabolomics signature of selected gastric cancer cell lines and to detect changes between these fingerprints induced by the cancer. Gas chromatography with mass spectrometry detection (GC-MS) and head-space needle trap extraction (HS-NTE) as the pre-concentration method were used to profile VOCs produced and metabolized by two human gastric cancer cell lines (CLS-145, HGC -27) and human gastric epithelial cells (HSEC), the latter serving as a control. Twelve species (e. g. 2-methyl-2-propenal, 3-methylbutanal, benzaldehyde, 2-pentylfuran and dimethyl disulfide) have been found to be ingested and ten (e.g. ethyl α -methylbutyrate, 2-nonanone, 2-ethyl-1-hexanol and 2-methyl-3- (methylthio)furan) were produced by all lines of interest. Interestingly, HGC-27 cells were found to released a number of unique VOCs (2-undecanone, 2-tridecanone, 2-heptadecanone). The results from this study provide evidence that the gastric cancer alters the VOC profiles of the gastric cell lines. Thus, our work demonstrates that the VOCs analysis might be used as a non-invasive tool for the diagnosis of stomach cancer.

Keywords: VOCs, gastric cancer, GC-MS, cell lines

NAUKI BIOLOGICZNE

Katarzyna Durlik-Popińska, REACTION OF ANTI- LIPOPOLYSACCHARIDE
PROTEUS MIRABILIS O3 ANTIBODIES PURIFIED FROM RHEUMATOID ARTHRITIS
PATIENTS' SERA WITH COLLAGEN TYPE I

Department of Microbiology and Parasitology, Institute of Biology, Faculty Natural Sciences,
Jan Kochanowski University in Kielce

katarzyna.durlik@onet.eu

Abstract: Etiology of Rheumatoid arthritis (RA) is not fully understood. Many studies shows significant correlation between urinary tract infection causes by *Proteus mirabilis* and RA development. The main aim of the study was to isolate of antibodies against *Proteus mirabilis* O3 lipopolysaccharide (LPS) by affinity chromatography method and to conduct cross reaction of purified antibodies with collagen type I. Obtained results showed that both patients and healthy control, possess antibodies against LPS O3, which may react with collagen type I. Moreover reaction with collagen is correlated with concentration of purified antibodies and disease markers such as anti- citrullinated peptide antibodies. Correlations between amount cross-reactive antibodies and RA disease markers suggests putative relation with RA development.

Keywords: rheumatoid arthritis, *Proteus mirabilis*, lipopolysaccharide, collagen type I, cross-reactive antibodies, anti- citrullinated peptide antibodies

Dawid Gmiter, Pan-genome and comparative genomics of *Proteus mirabilis* strains in relation to kin discrimination phenomenon

Department of Microbiology and Parasitology, Institute of Biology, Faculty of Natural Sciences, The Jan Kochanowski University in Kielce

dawid.gmiter@ujk.edu.pl

Abstract: *Proteus mirabilis* strains are able to distinguish enemies from friends. This process, known as Dienes phenomenon, reflects their genetic diversity. Its nature, especially in terms of whole genomes relatedness, remains unclear. Thus this study aims to investigate the link between kin discrimination and genomic diversity in *P. mirabilis*. The research included 218 genomes sequences of *P. mirabilis*. The phylogenomic analysis was performed based on single nucleotide polymorphisms using kSNP3 pipeline. The pan-genome based phylogenetic analysis was performed using Roary software. The distribution and diversity of genes encoding kin discrimination markers was tested using local data bases created with the “makeblastdb” of BLAST+. The results of presented investigation will allow gain insight into the divergence of molecular basis of kin discrimination in *P. mirabilis* against the backdrop of genomic variation.

D. Gmiter received the PhD scholarship from the NSC Grant No. 2019/32/T/NZ1/00515.

Keywords: *Proteus mirabilis*, Dienes phenomenon, kin discrimination, pan-genome, genome sequences

Tomasz Hałatkiewicz, SOIL SEED BANK AND HERB LAYER DIVERSITY WITHIN
SECONDARY OAK FOREST IN KOZUBOWSKI LANDSCAPE PARK

Zakład Biologii Środowiska, Instytut Biologii, Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych,
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

th@pk.kielce.pl

Abstract: The research concerned the evaluation of the soil seed bank and herb layer diversity of the 60-year old secondary oak forest growing within the Kozubowski Landscape Park. The aim of the studies was to determine the diversity, similarity and species structure of herb layer and soil seed bank within plots situated at different distances from the forest edge as well as to discuss the obtained data with the results of analogous research which were conducted in the natural oak forest in Białowieża. A comparative analysis of the studied oak forest and natural oak forest of Białowieża showed: a similar number of forest species in herb layer per 100m², similarly high proportion of ancient forest species in the herb layer, much lower species richness of the seed bank as well as its density in the secondary forest. Results also point to several times lower values of H 'Shannon-Wiener's biodiversity index, both in the herb layer and the seed bank in comparison to the undisturbed Białowieża oak forest.

Keywords: secondary oak forest, soil seed bank, herb layer structure

Dorota Kuc-Ciepluch, NEW STRATEGIES OF OUTER CELL MEMBRANE
PERMEABILIZATION TO ENHANCED BACTERICIDAL EFFECT OF RECOMBINANT
PHAGE ENDOLYSINS AGAINST PSEUDOMONAS AERUGINOSA

Division of Medical Biology, Institute of Biology, Faculty of Mathematics and Natural
Sciences, Jan Kochanowski University in Kielce

dorota.kuc-ciepluch@phd.ujk.edu.pl

Abstract: The increase of antibiotic resistance of Gram-negative bacteria leads to search a new alternative strategies against these microorganisms. The important problem of drugs with clinic potential is the overcome the bacterial outer membrane by them. In this study, the permeabilization of the outer membrane during natural process called pyroptosis was tested. Pyroptosis is an immune response of eukaryotic cells to bacterial cell component, mainly lipopolysaccharide (LPS) leading to the secretion of protein gasdermin D, which might cause perforation of the bacterial cell membrane and would allow the influx of antibacterial agents as recombinant phage endolysin. This enzyme disrupts bacterial cells via degradation of peptidoglycan. The immune response of four eukaryotic cell lines: A549, BEAS-2B, HeLa and THP-1 using *P. aeruginosa* LPS O10 against was tested. The research was carried out using techniques that allow to measure the immune response at the level of gene expression (microarray, real time PCR) and proteins (Western blot, ELISA). The studies shown that A549, BEAS-2B, HeLa epithelial cells are not sensitive to tested *P. aeruginosa* LPS O10 at 1ng/ml, 10 ng/ml, 100 ng/ml, 1mg/ml and 10 mg/ml concentrations, after 48 h incubation for A549, BEAS-2B, HeLa and 24 h incubation for THP-1, both at the gene and protein level. However, the microarray DNA showed that tested LPS induces immune response in monocytes THP-1. The induction of interleukin-1 beta (ELISA) but lack of gasdermin D activation (microarray, qPCR and Western blot) indicate that LPS of *P. aeruginosa* O10 is able to induced immune but not via pyroptosis.

This study was supported by research grant UMO-2017/27/B/NZ6/00199 of National Science Centre, Poland.

Keywords: gasdermin, pyroptosis, endolysin, *Pseudomonas aeruginosa*

Kristine Petrosyan, THE ECOLOGICAL ROLE OF CULTURABLE BACTERIAL
ENDOPHYTES ASSOCIATED WITH SEEDS OF THE HOLOPARASITIC PLANT SPECIES

Department of Microbiology and Parasitology, Institute of Biology, Faculty of Exact and
Natural Sciences, Jan Kochanowski University

wieslaw.kaca@ujk.edu.pl

Abstract: The current study investigates the isolation, identification and diversity of culturable endophytic bacteria associated with the seeds of the holoparasitic endemic plant species *Cistanche armena* and *C. phelypaea*, from distant parts of the range. Also their potential plant growth promoting traits and possible role in plant responses to abiotic stresses were evaluated. Different methods of seed surface sterilization and various media were tested. Most endophytic strains that were isolated belong to the gram positive, spore/endospore forming, halotolerant and alkaliphile species which suggests that the endophytic bacteria of *C. armena* and *C. phelypaea* seeds possess extremophile traits that are associated with the natural habitat of their hosts. This is the hypothesis was investigated in this study. For all isolates the same physiological and biochemical tests were used for identifying the PGP traits, and ability for the production of specific enzymes and their stress tolerance ability. 16S rRNA sequencing analysis identified nine strains that have high level of sequence similarity to the species in the database related to *Bacillus spp.*, *Oceanobacillus*, *Paenibacillus sp.* were isolated from both plant species. To the best of our knowledge, this is the first investigation of the seed-associated endophytic bacterial community of *Cistanche species* from saline soils (from wet and arid regions).

Keywords: *Cistanche*, *Orobanchaceae*, abiotic stress, endophytes, salinity

Magdalena Piódowska, THE RADIOPROTECTIVE EFFECT OF HYPOTHERMIA AT THE LEVEL OF FORMATION AND DECAY OF 53BP1 AND NBS1 FOCI AND OF MICRONUCLEI IN U2OS CELLS.

Department of Medical Biology, Institute of Biology, Jan Kochanowski University, Kielce, Poland

magdalena.anna.plodowska@gmail.com

Abstract: The radioprotective effect of hypothermia, termed the temperature effect (TE), was mainly observed in human peripheral blood lymphocytes (PBL) as reduced levels of chromosomal aberrations and micronuclei. TE was not visible at the level of gamma H2AX focus formation and decay. The aim of the study was to analyze the effect of hypothermia at the level of formation and decay of 53BP1 and NBS1 foci and of micronuclei (MN) in cells other than PBL. 53BP1 and NBS1 foci were analysed in order to observe differences in early and late cellular responses. Another aspect was the observation whether cells left on ice after irradiation would at all repair DNA damage. Irradiation of cells at 0.8°C potentiates the formation of 53BP1 but not of NBS1 foci at 37°C. NBS1 is known to be activated ahead of 53BP1, so the results suggest that temperature at exposure interacts with activation of selected DSB repair proteins and not the overall DNA damage response pathway. Cells irradiated and kept at 0.8 °C sense and process DSBs but at a lower level than when incubated at 37°C. The response of NBS1 foci was somewhat stronger but more delayed than of that of 53BP1 foci. Irradiation of cells at 0.8°C leads to a seemingly quicker expression of MN as compared to 37°C.

Keywords: radiobiology, temperature effect, hypothermia, DNA, 53BP1 and NBS1 foci, cellular responses to ionizing radiation

Joanna Pośłowska, OSOWATE (HYMENOPTERA: APOCRITA: VESPIDAE)
WYSTĘPUJĄCE NA ŁĄKACH ZMIENNOWILGOTNYCH WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Instytut Biologii, Wydział Matematyczno- Przyrodniczy, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w
Kielcach

joanna.poslowska@wp.pl

Streszczenie: Fauna światowa osowatych (Vespidae) obejmuje około 800 gatunków. Największą bioróżnorodność ta grupa żądłówek osiąga w tropikach i subtropikach. W Europie występuje 97 gatunków, a w Polsce 65, z których 27 stwierdzono podczas badań prowadzonych na łąkach zmiennowilgotnych w województwie świętokrzyskim. Ich znajomość w poszczególnych krainach geograficznych jest różna, przy czym Wyżyna Małopolska zbadana jest bardzo fragmentarycznie. Badania przeprowadzono na czterech stanowiskach. Okazy zbierano przy użyciu pułapek Moerickego w latach 2016-2018. Podczas prac terenowych złowiono 406 osobników. Należą do 27 gatunków. Stanowi to 42% wszystkich gatunków z rodziny Vespidae występujących w Polsce.

Słowa kluczowe: Hymenoptera, Vespidae, osowate, łąki zmiennowilgotne

Jarosław Rachuna, APPLICATION OF LASER INTERFEROMETRY TO ASSESS THE RELEASE OF BACTERIOPHAGES FROM A HYDROGEL

Department of Medical Biology, Institute of Biology, Jan Kochanowski University in Kielce

jaroslaw.rachuna@gmail.com

Abstract: Laser interferometry is an interdisciplinary method used in physical and biological sciences. This technique was used among others to study of the membrane permeability parameters, to study the anomalous diffusion of substances in the gel structure, to study of hydrodynamic instabilities and their influence on the effectiveness of the diffusion process as well as to determine the Rayleigh number. The method is also applicable to the quantification of the diffusion of biologically active compounds through biological membranes, bacterial biofilm and eukaryotic cell monolayer. In the presented research, laser interferometry was used to quantify the diffusion of bacteriophages from an agarose gel as a potential bactericidal dressing dedicated to the treatment of difficult-to-heal wounds. A laser system in the Mach-Zehnder interferometer system was prepared for this purpose. The kinetics of release from the hydrogel was determined for three bacteriophages LUZ19, KTN4, KTN28. Measurement of bacteriophages release from initial concentration 10^9 pfu/ml from a 0.7% hydrogel was carried out for 60 min at room temperature. Mathematical analysis showed the differences in kinetic of bacteriophage release between KTN4 and KTN28/LUZ19. The amount of KTN4 released was c.a. 55 % better than KTN28 and LUZ19 after 60 min from 0.7% agarose gel.

Research financed by the National Science Center no. UMO-2016/21/B/NZ6/01157.

Keywords: diffusion, bacteriophages, laser interferometry

Norbert Rączka , EFFECT OF DIETARY SUPPLEMENTS WITH DIFFERENT FATTY ACID CONTENT ON MARKERS OF OXIDATIVE STRESS IN SELECTED MOUSE TISSUES

Division of Medical Biology, Institute of Biology, Faculty of Natural Sciences

Jan Kochanowski University

norbert.raczka@ujk.edu.pl

Abstract: Excessive consumption of supplements is currently observed. Supplements are a concentrated source of nutrients and other physiological ingredients. The main difference between dietary supplements and medicinal products is the effect on the body's homeostasis. The task of the former is to maintain homeostasis, while the function of drugs is to restore homeostasis. Another difference is the lack of clinical trial requirements for supplements, which limits our knowledge of the pharmacokinetics of substances found in supplements, interactions with other xenobiotics and their side effects. It is known that the etiology of many diseases is associated with the influence of an excess of free oxygen radicals, i.e. with oxidative stress. The aim of the research was to show that an excess of dietary supplements can negatively affect the antioxidant potential of cells. Markers of oxidative stress include: the concentration of reduced glutathione and the activity of glutathione enzymes. The animals were divided into 6 groups: control and receiving preparations for seven days- Icelandic trance [ω -3], evening primrose oil [ω -6], olive oil [ω -9], OMEGA 3-6-9, coconut oil saturated fatty acids. The following were determined in liver, kidney and skeletal muscle homogenates: GSH concentration - tests by Sigma - Aldrich (GSH - CS0260), GST activity - tests by Sigma - Aldrich (CS0410), GR activity - tests by Sigma - Aldrich (GRSA), GPX activity - tests by Sigma - Aldrich (CPG1). The conducted research shows that quantitative changes in the concentration of reduced glutathione and the activity of glutathione transferase, peroxidase and reductase in the liver, kidney and muscle of the tested animals can be interpreted as unambiguous indicators of the stress response. An excess of high-energy fat dietary supplements may increase ROS.

Keywords: dietary supplement, glutathione, glutathione enzymes, mice

Monika Sikora, DEVELOPMENT OF TECHNOLOGY FOR THE PRODUCTION OF A DEPOSIT DEDICATED TO THE PURIFICATION OF BIOTECHNOLOGICAL PROTEIN PRODUCTS FROM BACTERIAL ENDOTOXINS

Department of Medical Biology, Institute of Biology, Jan Kochanowski University, ul. University 7, 25-406 Kielce

Abstract: Chitosan occupies a high position among other biomaterials mainly due to its wide range of occurrence and unique properties, including biodegradability, biocompatibility, non-toxicity, hydrophilicity and antibacterial and antifungal properties. Due to the high biological activity and the ability to bind micro and macroparticles, this biopolymer may be a suitable candidate for use in the process of purifying protein products from endotoxin that is hazardous to health. The research topic of the doctoral dissertation concerns the development of a polymer bed based on chitosan for the purification of protein products from bacterial endotoxin (lipopolysaccharide; LPS). Presented research results will concern the technology of preparation of chitosan deposits in the form of balls with the use of two solvents (acetic acid and lactic acid), their physico-chemical characteristics and a preliminary assessment of their efficiency in the LPS cleaning process (LAL Test).

Key words: biopolymers, chitosan, bacterial endotoxin (LPS)

Karol Zubek, WIELKOŚĆ ŁADUNKÓW PYŁKOWYCH PRZENOSZONYCH PRZEZ SAMICE WYBRANYCH GATUNKÓW PSZCZÓŁ (HYMENOPTERA: APOIDEA: APIFORMES)

karolzubek123@gmail.com

Streszczenie: (Pszczoły (Apidae) stanowią grupę żądłówek (Aculeata) będącą aktywnymi zapyłaczami roślin. Przenoszą pyłek na specjalnie wykształconych w tym celu aparatach. Samice pszczoł ze względu na sposób przenoszenia pyłku dzielimy na przenoszące pyłek w wolu, przenoszące pyłek na odnóżach oraz te, które do tej czynności wykorzystują sternity odwłok porośnięte twardymi włoskami. Pierwszy etap prac terenowych polega na odnalezieniu zgrupowań pszczoł na stanowiskach badawczych. Obszar prowadzonych przeze mnie badań obejmuje województwo świętokrzyskie, zroźnicowny jest pod względem budowy geologicznej oraz typem gleb. Pszczoły stanowiące przedmiot badań zakładają gniazda wykopując nory lęgowe w glebie piaszczystej i często gniazdują w dużych skupiskach. Prowadzone przeze mnie badania skupiają się na nogozbieraczkach i brzuchozbieraczkach. Kolejny punktem prac jest pobranie samicy powracającej do gniazda z pełnym ładunkiem pyłkowym. Drugi etap koncentruje się wokół prac laboratoryjnych, polegają one na zwazeniu i zmiezeniu osobnika oraz zwazenu ładunku pyłkowego. Każdy osobnik podlega identyfikacji takonomicznej. Ponadto dokonywane są zróżnicowane pomiary osobnikó. Uzyskane wyniki badan podlegają opracowaniu statystycznemu. Celem moich badań jest wykazanie czy istnieje korelacja pomiędzy wielkością ładunku pyłkowego przenoszonego przez poszczególne gatunki pszczoł zarówno w obrębie gatunków, rodzajów jak i rodzin w stosunku do ich masy ciała.

Słowa kluczowe: nogozbieraczki, brzuchozbieraczki, żądłówki, ładunek pyłkowy

NAUKI O ZIEMI I ŚRODOWISKU

Piotr Biesaga, EWOLUCJA UJŚCIOWEGO ODCINKA DOLINY NIDY

Zakład Geomorfologii i Geoarcheologii, Instytut Geografii i Nauk o Środowisku, Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach;

biesaga.piotr@onet.pl

Abstract: The subject of research is the estuary section of the largest river in the Świętokrzyskie region - the Nida River. By analyzing cartographic materials, archival and aerial photos, the area was initially recognized, selecting places for geological drilling. Geological profiles were made from these drillings. This will make it possible to accurately recognize the landforms and, in the future, to reconstruct the evolution of the Nida's estuary

Keywords: Nida, Wisła, Nowy Korczyn

Karolina Fularczyk, RIVERBEDS AND RESERVOIRS CHANGES IN OLD POLISH INDUSTRIAL DISTRICT BASED ON CARTOGRAPHIC AND GEOLOGICAL DATA - PROGRESS REPORT IN THE ACADEMIC YEAR 2019/2020

Department of Geomorphology and Geoarcheology, Institute of Geography and Environmental Sciences, Faculty of Natural Sciences, Jan Kochanowski University in Kielce

fularczykkarolina@gmail.com

Abstract: The aim of the studies is to recognize riverbeds and reservoirs changes in Old Polish Industrial District (OPID) in last centuries based on historical, cartographic data and field research, supplemented by lab analyses. Several areas were selected for detailed study. The analyzed areas showed a series of anthropogenic changes in the fluvial system, related to historical metallurgical activity. Every cartographic changes have been faithfully on recorded in the sediment and morphology of the area. Some of the research in particular areas was published and presented at conferences in the academic year 2019/2020.

Keywords: Old Polish Industrial District, geomorphology, cartography, riverbed changes

Agnieszka Kleszcz, THE USE OF CLASSIFICATION MODELS TO IDENTIFY FACTORS DIFFERENTIATING THE COMPETITIVENESS OF THE OLD AND NEW UNION COUNTRIES

Faculty of Mathematics and Natural Sciences, Jan Kochanowski University in Kielce, Poland

agakleszcz87@gmail.com

Abstract: One of the main European Union's (EU) regional policy paradigms is to balance socio-economic disparities between member states. This study aimed at finding the pillars of Global Competitiveness Index (GCI) differentiating EU countries' economies and determining their competitiveness. It was proposed to use a logistic regression model with lasso regularization as a model of the relationship between multidimensional economical condition indicators and their strength of membership of Old or New EU. A dataset has been created that characterizes the level of development of 28 European Union countries based on economic indicators from the World Economic Reports (2007-2017 edition). These twelve indicators are called pillars and they are as follows: Institutions, Infrastructure, Macroeconomics environment, Health and primary education, Higher education and training, Goods market efficiency, Labor market efficiency, Financial market development, Technological readiness, Market size, Business sophistication, Innovation. The application of statistical learning tools revealed that the national competitiveness between these two groups of countries is distinguished mostly by Infrastructure, Market size, Institutions, and Innovation. Therefore, one can conclude that the highest disparities between Old and New EU can be observed in those pillars. The pillars of the economy important for assessing their competitiveness

Keywords: Linear Regression, European Union, Global Competitiveness Index.

Piotr Kopyść , THE CLOSER LOOK AT TOURIST TRAILS - STUDIES METHODOLOGY AND FIRST RESULTS

Zakład Hydrologii i Geoinformacji, Instytut Geografii, Wydział Matematyczno-Przyrodniczy,
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach;

Piotr.kopysc28@gmail.com

Abstract: Tourist trails are a subject of research for biology, geomorphology, and ecology. Within almost 100 years of studies scientists have pinpointed the main environmental issues that come with the trails (Olive & Marion 2009). Still, many knowledge gaps remaining such as trail erosion mechanism, the relation between degradation factors, and the role of the trails within landscapes and watersheds (Salesa & Cerda 2020). So far only the most famous tourist destinations were studied, while studies for less known areas are absent. This presentation contains the author's introduction to a topic of tourist trail degradation, the evolution of a methodology, and the initial results of a doctoral dissertation, summarising the first year of the work. The showcase of initial results is supported by a short video presenting 3D models of the research test field located within a study area as well as digital elevation model analysis describing natural and anthropogenic processes. An example of the test field brought for the showcase shows severe erosion within the hiking trail surface.

Keywords: Hiking trails; Erosion; Photogrammetry; SFM

Piotr Kusztal, PROGRESS IN RESEARCH OF THE LATE GLACIAL AND HOLOCENE
EVOLUTION

OF THE CZARNA KONECKA RIVER VALLEY

Department of Geomorphology and Geoarchaeology, Institute of Geography and
Environmental Sciences, Faculty of Natural Sciences, Jan Kochanowski University in Kielce

roch1990@gmail.com

Abstract: In the 2019/2020 academic year, was selected a new study site. At the valley floor, drilling and geological outcrops were made, from which sediment samples were collected for laboratory analysis. The most of analysis were carried out at the Jan Kochanowski University, and some were commissioned in a laboratory of outside (radiocarbon dating). Results of research obtained during the PhD studies have been elaborated (170 pages of the dissertation). In 2020, some of them were published in a international scientific journal (*Geomorphology*).

Keywords: palaeogeographic research; report

Krzysztof Żurek, ENVIRONMENTAL CONDITIONS OF THE "VALLEY FORT" SITES BETWEEN BIEBRZA AND NAREW RIVERS

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Instytutu Geografii i Nauk o Środowisku,
Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, Zakład Geomorfologii i Geoa archeologii

chrisu.zurek@gmail.com

Abstract: The project involves the reconstruction of the environment-human interaction in the newly discovered settlement facilities in Podlasie. Preliminary results of interdisciplinary environmental and archaeological research will be presented, supplemented with data from non-invasive research on three selected objects of this type (Jatwież Duża, Kościuki, Filipy).

The aim of the research is:

- reconstruction of the palaeoenvironment during the period of use of these structures,
- cultural and chronological verification of selected sites in order to confirm or deny their belonging to the community of Urnfield culture,
- to define the initial cultural and palaeoenvironmental conditions from which a settlement strategy with "valley forts" type of assumptions results.

Keywords: Biebrza River, Narew River, palaeoenvironment, environment-human interaction, geoa rchaeology

SESJA POSTEROWA

Maria Krzemińska-Cieśla, ZNACZENIE EDUKACJI W ŻYCIU CZŁOWIEKA

Instytut Pedagogiki, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Szczeciński

adresograf@gmail.com

Streszczenie: Edukacja, jako kluczowy termin pedagogiczny, wciąż pozostaje pojęciem niejednoznacznym i niedookreślonym. Od dawna jest przedmiotem dyskusji, gdyż jedni traktują ją jako wykształcenie, inni jako wychowanie. Edukacja jest ogółem procesów oświatowo-wychowawczych. Odbywa się w szkołach, rodzinach, pracy, instytucjach i organizacjach wyższej użyteczności. Jako wielowarstwowy i nieograniczony proces, obejmuje działalność wychowawczą i oświatową, w których uczestniczy może, bez względu na wiek, wielość podmiotów, co umożliwia całościowy i ciągły rozwój jednostki.

Słowa kluczowe: edukacja; oświata; wykształcenie; wychowanie; człowiek

Edyta Mazur, LICHENS SECONDARY METABOLITES – HOW EFFECTIVE ARE THEY?

Instytut Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk

Autor korespondencyjny: e.mazur@botany.pl

Abstract: Lichens are symbiotic organisms composed of fungi and algae. Lichens important feature is the ability to produce chemical compounds that are not present in the plant world, characteristic only for fungi and algae. Currently, about a thousand aliphatic and aromatic compounds, which are lichen substances, have been identified. Biological studies on lichen secondary metabolites concern antibacterial, antifungal, antiviral, and antitumor activity. Moreover, these substances have been shown to inhibit the activity of selected enzymes. One of the most popular and widely studied compounds is usnic acid. It is active against Gram (+) bacteria. Another very important lichens secondary metabolite is protolicesteric acid. It has antibacterial properties acting on, for example, *Staphylococcus aureus* and *Helicobacter pylori*, bacteria responsible for the formation of stomach ulcers. The potential anti-cancer effect has aroused particular interest in the research on lichen substances.

Keywords: lichens; secondary metabolites; biological activity

Krystyna Popowska, POTENCJAŁ INTELEKTUALNY UCZNIÓW Z ZESPOŁEM DOWNA I ORZECZONĄ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ – CZYNNIKI WARUNKUJĄCE OPINIE ICH RODZICÓW

Akademia Pedagogiki Specjalnej imienia Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

krystynapopowska17@gmail.com

Streszczenie: Potencjał życiowy osób z niepełnosprawnością intelektualną w procesie edukacji i rehabilitacji jest często niewykorzystany i zaniedbany poprzez niewzmacnianie potencjału w procesie przygotowywania do dorosłego życia oraz niewykorzystanie potencjału w dorosłym życiu, przede wszystkim w odniesieniu do ról i zadań przypisywanych człowiekowi dorosłemu. Diagnoza trudności człowieka i jego możliwości powinna być podejmowana w kontekście środowiska. Rodzina jest środowiskiem, które najintensywniej oddziałuje na dziecko. Celem badań było poznanie opinii rodziców na temat potencjału intelektualnego ich dzieci z zespołem Downa i orzeczoną niepełnosprawnością intelektualną. Dodatkowo analizie poddano czynniki determinujące opinie respondentów. Wyniki wskazują, że rodzice dostrzegają potencjał intelektualny swoich dzieci. Na podstawie analizy zebranych danych można przyjąć, że oceny potencjału intelektualnego uczniów z zespołem Downa i orzeczoną niepełnosprawnością intelektualną determinowane są przez posiadanie przez nich rodzeństwa w normie intelektualnej, płeć, posługiwanie się mową werbalną, umiejętności komunikowania się, umiejętności społeczne, oraz opinie ich rodziców o odnoszonych sukcesach w szkole i postępach na skutek prowadzonej terapii.

Słowa kluczowe: potencjał intelektualny, zespół Downa, niepełnosprawność intelektualna

Justyna Skwirowska, OPODATKOWANIE PODATKIEM DOCHODOWYM OD OSÓB PRAWNYCH SPÓŁKI KOMANDYTOWEJ- SKUTKI DLA POLSKIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Uniwersytet Humanistycznospołeczny SWPS w Warszawie

jskwirowska@st.swps.edu.pl

Streszczenie: Na początku września 2020 roku media obiegła informacja o planowanym opodatkowaniu podatkiem od osób prawnych spółki komandytowej. Takie rozwiązanie prawne byłoby rewolucyjne dla polskiego rynku spółek, ponieważ obecnie ta forma prawna może być wykorzystywana zarówno do minimalizacji obciążeń podatkowych jak i odpowiedzialności za zobowiązania spółki poprzez zakładanie spółek komandytowych, których komplementariuszem jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Z wyjaśnień Ministerstwa Finansów wynika, iż takie poszerzenie zakresu podmiotowego ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych ma przeciwdziałać zjawisku unikania czy też uchylania się od opodatkowania w formie transferu zysków do krajów z niższymi obciążeniami podatkowymi bądź nawet do rajów podatkowych. Zmiany te docelowo mają wejść w życie w roku 2021, razem z innymi nowelizacjami prawa podatkowego. Niniejsza praca ma na celu ukazanie w jaki sposób obecne unormowania prawopodatkowe dotyczące spółki komandytowej pozwalają na zmniejszenie obciążeń podatkowych w Polsce, zarówno w postaci bardzo popularnego już łączenia zalet spółki komandytowej jak i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jak i tworzenia międzynarodowych struktur korzystających z jej transparentności podatkowej, oraz weryfikacji możliwej skuteczności w walce z agresywną optymalizacją podatkową proponowanych rozwiązań.

Słowa kluczowe: spółka komandytowa, podatek CIT, podatek PIT, unikanie opodatkowania.

Julita Tomczyk, *PROTEUS MIRABILIS*

Zakład Mikrobiologii i Parazytologii, Instytut Biologii, Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych,
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

julita.tomczyk@vp.pl

Streszczenie: Komórki *Proteus mirabilis* charakteryzuje dymorfizm związany ze środowiskiem występowania. W podłożu płynnym są one krótkie, a na podłożu stałym, przekształcają się w komórki długie ze zwielokrotnioną liczbą rzęsek i migrujące. Zjawisko nazwano wzrostem rozpełzłym. System RCS hamując syntezę rzęsek reguluje ten proces. *RcsC* koduje kinazę receptorową odbierającą sygnały ze środowiska. Celem pracy jest ocena poziomu ekspresji genu *rscC* w trakcie inicjacji wzrostu rozpełzłego. Materiałem badawczym były 2 szczepy, K1609 oraz K670, różniące się zdolnością do migracji. Całkowite RNA wylizolowano podczas inicjacji wzrostu rozpełzłego i otrzymane cDNA wykorzystano w reakcji RT-qPCR. Zaobserwowano, że szczep K1609 (silniej migrujący) wykazywał wyższą niż K670 ekspresję *rscC* w ostatniej fazie inicjacji wzrostu. Może to być związane z szybszym przekształcaniem się komórek i wcześniejszym rozpoczęciem procesu migracji.

Badania wykonano w ramach realizacji projektu NCN 2019/33/N/NZ6/02406.

Słowa kluczowe: *Proteus mirabilis*, wzrost rozpełzły, terytorializm, system RCS, poziom ekspresji, gen *rscC*

Katarzyna Zegadło, SWARMING AS AN IMPORTANT FEATURE OF BACTERIA ISOLATED FROM ULCERS

Division of Microbiology and Parasitology, Faculty of Natural Sciences, Jan Kochanowski University in Kielce, Poland

kat.winiarska97@gmail.com

Streszczenie: One of the major challenges of medicine is to cure difficult-to-heal wounds. Their long and ineffective treatment is often caused by difficulties in identifying bacteria that cause infections and inflammation. Microorganisms often have altered characteristics that prevent them from being eradicated from the wound by traditional techniques and allow them to survive adverse conditions. The aim of the study was to investigate the swarming ability of bacteria isolated from ulcers, bearing in mind that they may contribute to reinfections and extend the treatment process. 60 swab isolates from wounds of dermatologically treated patients were tested. TSB medium was used. Bacterial DNA was isolated by column method and 16S rDNA sequence analysis was performed. Bacteria such as: *Proteus penneri*, *Proteus vulgaris*, *Morganella morganii* or *Proteus mirabilis* were detected in 11 samples. Their ability to swarm has been confirmed, as also swimming and twitching motility.

Słowa kluczowe: bacteria; wounds; swarming;